

စိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ

မြသန်းတင်
ပါရဂူ

ဒုတိယအကြိမ်

mgvye.com

mgyoe.com

. . . . မျက်မှောက်စာပေလောက
 ကောင်းကင်ပြင်၌ ထွန်းလင်း
 တောက်ပဆုံး ကြယ်တစ်လုံးဖြစ်နေသည်
 အတွက် ယင်းကြယ်တာရာ
 ကြွေကျသွားသောအခါ
 မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာစာပေလောက
 အတွက် ကြီးစွာသော
 ဆုံးရှုံးနှစ်နာမှုကြီး

. . . . မိမိနှင့် ထိတွေ့မှုရှိသော
 မိမိနှင့်ခေတ်ပြိုင် ရဲဘော်ရဲဘက်
 ရေးဖော်ရေးဖက်
 တစ်လှေတည်းစီး တစ်ခရီးတည်း
 သွားဖော်သွားဖက်
 စာရေးဆရာတစ်ယောက်အကြောင်းကို
 မိမိနှင့် ထိတွေ့သမျှအပေါ်
 အခြေခံလျက် ရိုးသားစွာ ရေးသား . . .

PYG0037
 1,800.00 KS

မြသန်းတင့်၊ ပါရဂူ

စာမျက်နှာ ၁၆၄ + မျက်နှာ၊ ၁၂ • ဂဓင်တီ x ၁၈ • ၅ ဧင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း။

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။

၂၀၁၇၊ ဇေဇော်ဝါရီလ၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ အုပ်စု ၅၀၀၊

၂၀၂ ရွှေစာပေတိုက်၏ပထမအကြိမ်ပုံ။

ရောင်းစျေး ၁၈၀၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705

www.facebook.com/SKCCmyanmarbook

www.skccmyanmarbook.com

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

မြသန်းတင့်
ပါရဂူ

ခုထိလာကြိုက်ပါ ၂၀၁၇

mgyc.com

mgyc.com

အမှာစကား

မြသန်းတင့် ကွယ်လွန်သွားသည်မှာ လေးနှစ်လေးမိုး ရှိသွားပြီ။
 မြသန်းတင့်သည် စာအုပ်ပေါင်း ၁၀၀ နီးပါးမျှ ရေးသားသွားခဲ့
 သည်။ မကွယ်လွန်မီက စာနယ်ဇင်းများစွာတို့၌ အဆက်မပြတ် စာရေး
 သားသည်။ ကွယ်လွန်ပြီးနောက်ပိုင်း၌လည်း စာနယ်ဇင်းများ၌ သူရေး
 သားခဲ့သောစာများကို တွေ့နေရတုန်း ရှိသေးသည်။ သူရေးသောစာ
 များမှာ အပေါ်စားများလည်း မဟုတ်ပေ။ စာအမျိုးအစားလည်း စုံသည်။
 သူ့ဝတ္ထုများထဲက တချို့ကို နိုင်ငံခြားဘာသာဖြင့်လည်း ဘာသာပြန်ဆို
 ထုတ်ဝေကြသည်။

ယင်းသို့အားဖြင့် မျက်မှောက်စာပေလောက ကောင်းကင်ပြင်၌
 ထွန်းလင်းတောက်ပဆုံး ကြယ်တစ်လုံးဖြစ်နေသည့်အတွက် ယင်း
 ကြယ်တာရာ ကြွေကျသွားသောအခါ မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာစာပေ
 လောကအတွက် ကြီးစွာသော ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုကြီးဖြစ်ခဲ့ရသည်။

မြသန်းတင့် ကွယ်လွန်သွားချိန်၌ မြသန်းတင့်အကြောင်း ဆောင်းပါး
 စာတမ်းများ ပလူပျံအောင် ထွက်လာကြသည်။ မြသန်းတင့် ကွယ်လွန်

သွားသည့်အတွက် ယူကျုံးမရဖြစ်ကြသော စာရေးဆရာများ၏ ကလောင်
 ဖျားမှ မျက်ရည်သဖွယ် စီးကျလာသော မင်ရည်များသည် စာရွက်ပေါ်
 တွင် လာထင်သောအခါ မြသန်းတင့် အမှတ်တရ ဆောင်းပါးစာတမ်း
 များ ဖြစ်လာကြသည်။ မြသန်းတင့် ကွယ်လွန်စက အရှိန်အဟုန်နှင့်
 စီးဆင်းလာသော မြသန်းတင့်အမှတ်တရဆောင်းပါး ဒီရေသည် ရပ်နား
 သွားခြင်းမရှိဘဲ တစ်ရက်ပြီးတစ်ရက်၊ တစ်ပတ်ပြီးတစ်ပတ်၊ တစ်လပြီး
 တစ်လ၊ တစ်နှစ်ပြီးတစ်နှစ် ကြာသွားပြီဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ဒီရေ
 အရှိန်အဟုန်သည် အားပျော့သွားချင်သွားမည် ဖြစ်စေကာမူ ဆက်လက်
 စီးဆင်းမြဲစီးဆင်းနေသည်။ မြသန်းတင့် အမှတ်တရဆောင်းပါးစာတမ်း
 ဒီရေအရှိန်အဟုန် အားပျော့သွားချိန်၌ ဒီရေအရှိန်အဟုန်ကို ဆောင့်တွန်း
 ပေး လိုက်သည့်အနေဖြင့် ကျွန်တော်၏ 'မြသန်းတင့်' စာအုပ်ထွက်
 ပေါ်လာသည်ဟုဆိုလျှင် မှားမည်မဟုတ်ပေ။

မြသန်းတင့် ကွယ်လွန်စက မြသန်းတင့်အမှတ်တရ ဆောင်းပါး
 စာတမ်း ဒီရေအားကောင်းနေချိန်၌ မိမိ၏ ကလောင်သည် ယင်းအား
 ကောင်းနေသော ဒီရေအရှိန်အဟုန်ကို ထိုးဖောက်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ခဲ့
 ပေ။ ထို့ကြောင့် မိမိကလောင်ဖျားမှ စီးဆင်းလာသော မျက်ရည်မင်သည်
 စာရွက်ပေါ် စီးကျမသွားဘဲ ခြောက်ခန်းသွားခဲ့သည်။

ယခု မြသန်းတင့် ကွယ်လွန်သွားပြီးသည့်နောက် လေးနှစ်လောက်
 ကြာမှ မိမိကလောင်ဖျားမှ စီးကျလာသော မျက်ရည်မင်သည် စက္ကူပေါ်
 တွင် ထင်လာခြင်းဖြစ်သည်။

ယခုလို မြသန်းတင့်အကြောင်း စာတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ဖြစ်လာအောင်
 တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သူမှာ ချစ်ဦးညိုဖြစ်သည်။ ချစ်ဦးညိုကသာ စတင်
 နှိုးဆော်မှု မပြုလုပ်လျှင် ယခုလို မြသန်းတင့်အမှတ်တရ တစ်စောင်
 တစ်ဖွဲ့ ဖြစ်လာချင်မှ ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ မြသန်းတင့် ကွယ်လွန်စက မြ

သန်းတင့်အကြောင်း အများသူငါရေးကြသော်လည်း မိမိကမူ တစ်နေ့ ကျမှ ရေးမည်ဟူ၍ အခြေအနေ စောင့်ကြည့်လာခဲ့သည်။ ထိုအတွင်း ရွှေပြည်တန်ဂျာနယ် အယ်ဒီတာချုပ်တာဝန်ယူသော ချစ်ဦးညိုက သူ အယ်ဒီတာချုပ်လုပ်သော ရွှေပြည်တန်ဂျာနယ်တွင် မြသန်းတင့် အကြောင်း အမှတ်တရ ဆောင်းပါးများ ရေးပေးဖို့ မိမိကို တိုက်တွန်း နှိုးဆော်သည်။ ဆောင်းပါးများကိုလည်း တစ်ပုဒ်တည်းနှင့် အပြီးမသတ် ဘဲ ဆက်တိုက်ရေးနိုင်သလောက်ရေးရန်၊ ဖြစ်နိုင်ပါက စာအုပ်တစ်အုပ် ထုတ်ဝေနိုင်လောက်အောင် ရေးရန် ထပ်ဆင့်တိုက်တွန်းသည်။

ချစ်ဦးညို၏ တိုက်တွန်းချက်အရ ရွှေပြည်တန်ဂျာနယ်တွင် မြသန်း တင့်အကြောင်း အမှတ်တရ ဆောင်းပါးလေးငါးပုဒ်လောက် ရေးဖြစ်သွား သည်။ ထိုအတောအတွင်း ရွှေပြည်တန်ဂျာနယ်သည် မိမိ၏မြသန်းတင့် အမှတ်တရဆောင်းပါးများကို ပစ်ထားခဲ့ပြီး ဇီဝိန်ချုပ်သွားသည်။ ထိုအခါ တစ်ပိုင်းတစ်ပျက်နှင့် ကျန်ခဲ့သော မြသန်းတင့် အမှတ်တရ ဆောင်းပါး များသည် မှီခိုရမည့်နေရာ ရှာသောအခါ ကုမုဒြာဂျာနယ်၊ ယနေ့ခေတ် ဂျာနယ်၊ စံပယ်ဖြူမဂ္ဂဇင်းတို့ကို တွေ့မြင်သွားသည်။ ယင်းစာစောင်များ ထဲ၌လည်း တစ်စောင်တည်း၌ ဆုံးခန်းရောက်အောင် ရေးနိုင်သည့် အခြေ အနေမပေးဘဲ ယခုနောက်ဆုံး စံပယ်ဖြူမဂ္ဂဇင်းကျမှ အဆုံးသတ်နိုင်ခဲ့ သည်။

မြသန်းတင့် အမှတ်တရရေးထားသော ဤစာအုပ်၌ မိမိနှင့် ထိတွေ့မှုရှိသော မိမိနှင့် ခေတ်ပြိုင် ရဲဘော်ရဲဘက်၊ ရေးဖော်ရေးဖက် တစ်လှေတည်းစီး၊ တစ်ခရီးတည်းသွားဖော်သွားဖက် စာရေးဆရာတစ် ယောက်အကြောင်းကို မိမိနှင့် ထိတွေ့သမျှအပေါ် အခြေခံလျက် ရိုး သားစွာ ရေးသားတင်ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိဖန်တီးသော စာအုပ် ထဲက ဇာတ်ကောင်ကို ခြယ်မှုန်းရာ၌ မြသန်းတင့်ကို ပိုတွက်သူများက

မိမိကို စုတ်ချက်မရဲတရဲ ဆွဲနေသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မြသန်းတင့်
ကို လျှော့တွက်သူများက မိမိ၏စုတ်ချက်ရဲလွန်းသည်ဟူ၍လည်း
ကောင်း ထင်ကောင်းထင်ရမည်လား မပြောတတ်ပေ။

ပါရဂူ
၁၅၊ ၁၊ ၂၀၀၂။

[၁]

လူနာဆောင်ထဲ ဝင်မည်ပြုသောအခါ ယခင်က တွေ့ကြုံခဲ့ရသည့် အဖြစ်အပျက် နှစ်ခုသုံးခုကို ပြန်လည်သတိရလာသည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ်ကုန်လောက်က ဖြစ်သည်။ နယူးဒေလီမြို့၌ အာရှ စာရေးဆရာညီလာခံ ကျင်းပပြုလုပ်မည်ဖြစ်၍ ညီလာခံမကျင်းပမီ တစ်လအလိုလောက်တွင် အာရှစာရေးဆရာညီလာခံ အတွင်းရေးမှူး အဖွဲ့ဝင် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဒေလီမြို့တွင် သွားရောက်နေထိုင် ရသည်။ ထိုအချိန်ကာလအတွင်း ပန်ဂျပ်ပြည်နယ်မှ စာရေးဆရာအဖွဲ့ က ဖိတ်သောကြောင့် ဒေါက်တာအာနန် အမှူးပြုသော အာရှစာရေး ဆရာ ညီလာခံအတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင်တချို့ ပန်ဂျပ်ပြည်နယ်သို့ သွား ရောက်ကြရသည်။ အာရှစာရေးဆရာညီလာခံအတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင် တစ်ဦး ဖြစ်သောကြောင့် မိမိလည်း ထိုခရီးတွင် လိုက်ပါသွားသည်။ ပန်ဂျပ်ပြည်နယ် မြို့တော်ရောက်သွားသောအခါ ဒေါက်တာအာနန်နှင့် ဒေသခံလူများက မိမိတို့ကို အမရိတဆရမြို့တော်ရှိ ကြည့်စရာ၊ ရှုစရာ များကို လိုက်ပြသည်။

ဤတွင် အမရိတဆရမြို့ရှိ ဆစ်ခ်လူမျိုးတို့၏ နာမည်ကျော် ရွှေကျောင်းတော်သို့ ရောက်သွားသည်။ ဆစ်ခ်လူမျိုးတို့သည် စည်းကမ်းအလွန်ကြီးသည်။ ရွှေကျောင်းတော်အတွင်း ဝင်ရောက်ကြသော ဘုရားဖူးများအတွက်လည်း တင်းကျပ်သော စည်းကမ်းများ ထုတ်ထားသည်။ ဘုရားကျောင်းအတွင်း ဖိနပ်လည်း မစီးရပေ။ ဦးထုပ်လည်း မဆောင်းရပေ။ ထူးခြားသော စည်းကမ်းချက်တစ်ခုမှာ ဘုရားကျောင်းအတွင်း ဝင်ရောက်ကြသူများသည် ဦးခေါင်းပေါ်တွင် လက်ကိုင်ပဝါတင်ပြီး သွားကြရသည်။ ဘုရားကျောင်းအတွင်း ဝင်ရောက်သွားကြသော မိမိတို့လည်း သူတို့၏ စည်းကမ်းချက်အတိုင်း ဦးခေါင်းပေါ်တွင် လက်ကိုင်ပဝါအုပ်ပြီး သွားကြရသည်။

ဒုတိယအတွေ့အကြုံမှာလည်း အိန္ဒိယပြည်၌ပင် ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယ ပြည် အာဂရာမြို့၌ ကမ္ဘာကျော် ချစ်ဗိမာန် 'တာဂျမဟလ်' ရှိသည်။ 'တာဂျမဟလ်' ရောက်သွားစဉ်ကလည်း 'တာဂျမဟလ်' အဆောက်အအုံအတွင်း ဝင်ရောက်သွားသောအခါ စည်းကမ်းချက်တစ်ခုကို လိုက်နာရသည်။ မိမိတို့စီးသွားသောဖိနပ်ဖြင့် အဆောက်အအုံအတွင်း ဝင်ခွင့်မပြုပေ။ အသင့်ရှိနေသော မြက်ဖိနပ်ကို မိမိတို့၏ဖိနပ်အပေါ်က ထပ်ပြီးစီးလျက် အဆောက်အအုံအတွင်း ဝင်ရသည်။ ယင်းစည်းကမ်းချက်ကို မလိုက်နာလျှင် အဆောက်အအုံအတွင်း ဝင်ခွင့်မပြုပေ။

တတိယအတွေ့အကြုံမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သည့် ၁၀ နှစ်၊ ၁၅ နှစ်ခန့်က ရတနာသီဂီသတ္တုတွင်း စာပေဟောပြောပွဲရောက်သွားစဉ်က သတ္တုတွင်းအုပ်ချုပ်သူများက မိမိတို့အား သတ္တုတွင်းတူးဖော်ပုံများကို လိုက်ပြကြသည်။ ထိုအချိန်က မိမိတို့လည်း သတ္တုတွင်းအင်ဂျင်နီယာများဆောင်းသော ဦးထုပ်များကို ဆောင်းထားကြရသည်။ ဦးထုပ်ဆောင်းမထားလျှင် သတ္တုတွင်း မကြည့်ရဟူသော စည်းကမ်း

ချက်တော့ ရှိဟန်မတူပေ။ ဦးထုပ်ဆောင်းထားသော မိမိတို့သည် သတ္တု
တွင်း လေ့လာနေပုံကို ရိုက်ထားသော ဓာတ်ပုံ၌သာ ဟန်တစ်လုံး ပန်
တစ်လုံး ဖြစ်နေသည်။

ယခုလည်း ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး၏ အသည်းအသန် လူနာဆောင်
အတွင်း ဝင်မည်ပြုသောအခါ အပေါက်ဝတွင် မိမိတို့စီးလာသောဖိနပ်
ကို ချွတ်ပြီး အသင့်ရှိနေသော ဖိနပ်တစ်ရန်ကို စီးရသည်။ အလွယ်
တကူ ဝတ်၍ရသော ဝတ်ရုံအင်္ကျီကိုလည်း မိမိတို့အင်္ကျီအပေါ်တွင် ထပ်
ပြီးဝတ်ရသည်။ ယင်းစည်းကမ်းချက်များသည် ထိုလူနာဆောင်အတွင်း
သွားရောက်ကြသော ဧည့်သည်တိုင်းလိုလို လိုက်နာရသည့် စည်းကမ်း
ချက်ဖြစ်ပုံရသည်။

လူနာဆောင်အတွင်းရှိ ခုတင်တစ်ခုပေါ်၌ သတိမေ့နေသော
မြသန်း တင့်သည် လဲလျောင်းနေရှာသည်။ လူနာဆောင်၏ အပြင်ဘက်
ဝရန် တာ၌ သတင်းလာမေးသူ လေးငါးယောက်လောက် မတ်တတ်
ရပ်နေကြသည်။ ယင်းလေးငါးယောက်ထဲက ဒေါက်တာဇော်သန်းက
မိမိနှင့် ကိုတာကို အခန်းထဲ ဦးဆောင်ခေါ်ငင်သွားသည်။ အခန်းဝ၌
နန်းအိအိဇာနှင့် အမျိုးသမီးနှစ်ယောက်သုံးယောက် ထိုင်နေကြသည်ကို
တွေ့ရသည်။ လူနာခုတင်အနီးကပ်သွားသောအခါ စိတ်မချမ်းမြေ့ဖွယ်
သတိမေ့ပြီး လဲလျောင်းနေရှာသော မြသန်းတင့်ကို တွေ့ရသည်။ လူနာ
ခုတင်၏ ဘေးနှစ်ဖက်၌ မြသန်းတင့်၏သမီးအကြီး မပူးနှင့် အိုင်ရင်း
တင်လှတို့ ရှိနေကြသည်။ နှစ်ယောက်စလုံး မျက်နှာညှိုးနေကြသည်။

သတိမေ့ပြီး လဲလျောင်းနေသော မြသန်းတင့်ကို ကြည့်ရင်း
အတိတ်က အကြောင်းအရာတစ်ခုဆီ အာရုံရောက်သွားသည်။ လွန်ခဲ့
သော ၂၇ နှစ်ခန့်ကလည်း ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး၏ လူနာဆောင်တစ်ခုထဲ
ရောက်ခဲ့ဖူးသည်။ ယခုလိုပင် သတိမေ့လျော့ပြီး လဲလျောင်းနေရှာသော

လူနာတစ်ဦးကို သွားကြည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းလူနာမှာ သိန်းဖေမြင့်ဖြစ်သည်။ သိန်းဖေမြင့်နှင့် မြသန်းတင့်သည် 'နွဲ့ထဲကကြာ' ကို တွဲဖက်ရေးသားကြသည်။ ယခုလည်း လူနာခုတင်ပေါ်၌ သတိမရတော့ဘဲ မေ့မြောနေပုံချင်းမှာ တစ်ပုံစံတည်းဖြစ်နေသည်။ နှစ်ယောက်စလုံးပင် ပြန်မထသော အိပ်ခြင်းမျိုးဖြင့် အိပ်နေပုံမှာလည်း တစ်ပုံစံတည်း ဖြစ်နေသည်။

သူ့သမီး မဗူးနှင့် သူနာပြုတချို့အား လူနာအကြောင်း မေးမြန်းစုံစမ်းပြီး လူနာအဆောင်အခန်းထဲက ပြန်ထွက်လာကြသည်။ လူနာဆောင်အခန်းထဲ ဝင်ရောက်သွားစဉ်က စိတ်တထင့်ထင့်ဖြင့် ဝင်ရောက်သွားခဲ့သည်။ အခန်းထဲက ပြန်ထွက်လာသောအခါ စိတ်ဝေဝေဝါ ဖြစ်မနေတော့ပေ။ မြသန်းတင့်နှင့် နောက်တစ်ကြိမ် တွေ့ရတော့မည်မဟုတ်ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့်သာ ပြန်ထွက်လာခဲ့သည်။

အခန်းအပြင်ဘက် ဝရန်တာရောက်လာသောအခါ ဝရန်တာတွင် မတ်တတ်ရပ်စောင့်နေကြသော စာရေးဆရာတချို့နှင့်ရပ်ပြီး စကားအနည်းငယ်ပြောသည်။ အားလုံး၏ မျက်နှာတွင် မျှော်လင့်ချက် အရိပ်အယောင် ဆိတ်သုဉ်းနေသည်ကိုသာ တွေ့မြင်ရသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များထဲက မြသန်းတင့်နှင့် နံနက်တိုင်း လမ်းလျှောက်ဖက်ဖြစ်သော ယမန်နေ့ကပင် မြသန်းတင့်နှင့် ကျိုက်ထီးရိုး အတူတက်သော မြသန်းတင့်၏ မိတ်ဆွေတစ်ဦးက မြသန်းတင့်အကြောင်းကို ပြောရင်း 'ကျွန်တော်တို့ ကျိုက်ထီးရိုးအပေါ် ရောက်အောင် ခြေကျင်တက်ကြတယ်၊ စိုင့်တမော့တက်တော့ မြသန်းတင့်က မောတယ်လို့ ပြောတယ်' ဟု ပြောကြောင်းပြောပြသည်။ သူပြောသောစကားကို ကြားရသောအခါ မိမိ၏စိတ်နှလုံးထဲသို့ သို့လောသို့လော ဖြစ်နေသော ပြဿနာတစ်ခု ရှင်းသလိုလို ဖြစ်သွားသည်။

မြသန်းတင့်၏ အခြေအနေမှာ ယနေ့နက်ဖြန် သူ့မိသားစုကိုလည်း

ကောင်း၊ သူ့အသိုက်အဝန်းကိုလည်းကောင်း၊ မြန်မာစာပေလောကကိုလည်းကောင်း စွန့်ခွာပြီး ထာဝရခရီးထွက်သွားတော့မည်။ မြသန်းတင့်၏အခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးမျိုးပြောနေကြသည်။ ယခုအခြေအနေအထိ မြသန်းတင့်ရောက်ရှိလာခြင်းမှာ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်နည်း။

နံနက်စောစော အိမ်အပေါ်ထပ်လှေကားထိပ်မှ လိမ့်ကျပြီး ဦးခေါင်းတွင် ဒဏ်ရာရလျက် မေ့သွားသည်မှာ သတိပြန်မရတော့ပေ။ အချို့က ဦးနှောက်သွေးကြောပြတ်ပြီး လှေကားထိပ်က လိမ့်ကျသွားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ အချို့က အခြားအကြောင်းတစ်ကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ချက်ပေးကြသည်။ မိမိတွေ့မိသောအကြောင်းက တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ မြသန်းတင့်တွင် ဆီးချိုလည်း မရှိ၊ သွေးတိုးလည်း မရှိ၊ နှလုံးရောဂါလည်းမရှိ။ ထို့ကြောင့် ရုတ်တရက် လေဖြတ်၍ဖြစ်စေ၊ နှလုံးသွေးကြောပြတ်၍ဖြစ်စေ လှေကားထိပ်မှ လိမ့်ကျခြင်းမှာ ဖြစ်နိုင်သည့်အလားအလာမရှိပေ။

မြသန်းတင့် ယခုကဲ့သို့ပြန်မထသော အိပ်ခြင်းမျိုးဖြင့် အိပ်နေရသည့် အခြေအနေရောက်ရခြင်း၏ အနီးကပ်အကြောင်းမှာ သူ၏ကျန်းမာရေးမာန်ကြောင့်ဟု ပြောချင်သည်။ လူတို့တွင် အလှမာန်ရှိသည်။ ဓနမာန်ရှိသည်။ အာဏာမာန်ရှိသည်။ ပညာမာန်ရှိသည်။ ယင်းမာန်မာနများမှ တစ်ပါး တချို့လူများတွင် လူတွေ သတိမပြုမိသည့် မာန်တစ်မျိုးရှိသေးသည်။ ‘အာရောဂျမဒ’ (Health Infatuation) ခေါ် ယင်းမာနသည် အခြားမာန်မာနတရားများကဲ့သို့ပင် လူတို့ကို ထိခိုက်နစ်နာမှုဖြစ်စေသည်။

မြသန်းတင့် ကျိုက်ထီးရိုးမသွားခင် တစ်နေ့က ညချမ်းအချိန်သူနှင့် ကျွန်တော် ရှမ်းကန်ဟိုတယ် (၃) တွင် ဆုံကြသည်။ မန္တလေးနဂါးစာပေမှ ဦးထွန်းဦး၏ညီ ကိုထွန်းရွှေသည် ရန်ကုန်လာလျှင်

မြသန်းတင့်နှင့် ကျွန်တော့်ကို ဧည့်ခံကျွေးမွေးလေ့ရှိသည်။ ကိုထွန်းရွှေ ကျွေးမွေးဧည့်ခံ သော ဝိုင်းများတွင် တစ်ခါတစ်ရံ ဦးအောင်သင်းလည်း ပါသည်။ ထိုနေ့ ကဝိုင်း၌မူ ဦးအောင်သင်း ခရီးလွန်နေ၍ပါမလာ။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်တည်းသာ ကိုထွန်းရွှေ၏ ဧည့်သည်များ ဖြစ်သည်။

ညနေချမ်းအချိန်ဖြစ်သည်။ ဆောင်းဝင်စပြုနေပြီဖြစ်သော်လည်း အိုက်စပ်စပ်ဖြစ်နေ၍ ရှမ်းကန်အဆောက်အအုံထဲတွင် ဝိုင်းမလုပ်ဘဲ အဆောက်အအုံရှေ့မျက်နှာစာ မြက်ခင်းပြင်တွင် ဝိုင်းဖွဲ့နေကြသည်။ မြသန်းတင့်နှင့် သူ၏လမ်းလျှောက်အဖွဲ့သည် နောက်တစ်နေ့ နံနက် စောစောတွင်ထပြီး ကျိုက်ထီးရိုး သွားကြတော့မည်။ ထို့ကြောင့် ထိုနေ့ ဝိုင်း၏ အနီးကပ်ဆွေးနွေးစရာအကြောင်းအရာမှာ 'မြသန်းတင့်နှင့် သူ့ လမ်းလျှောက်အဖွဲ့၏ ကျိုက်ထီးရိုးခရီး' ဖြစ်နေသည်။ ထိုနေ့က မြသန်း တင့်သည် ဝိစကီတစ်ခွက်နှစ်ခွက် ဝင်ရုံရှိသေး ယခင်အကြိမ်များကထက် မြူးကြွနေသည်။ အာဝဇွန်းရွှင်နေသည်။ နောက်တစ်နေ့ ကျိုက်ထီးရိုး သွားမည်ဖြစ်၍ မြူးကြွနေခြင်းဖြစ်သည်။ ကျိုက်ထီးရိုးခရီးအကြောင်း ကို ပြောနေရသည်ဖြစ်၍ အာဝဇွန်းရွှင်နေခြင်းဖြစ်သည်။

'ကျွန်တော် နက်ဖြန်နံနက် ကျိုက်ထီးရိုးသွားမယ်၊ ကျွန်တော်နဲ့ လမ်းလျှောက်ဖက် သူငယ်ချင်းတွေပါမယ်။ ကျိုက်ထီးရိုးဘုရားပေါ်မှာ ကျိုက်ထိုဟိုတယ်ရှိတယ်၊ ကျိုက်ထိုဟိုတယ်ကို ဖုန်းနဲ့ဘုတ်ကင်လုပ် ထားပြီးပြီ၊ ကျိုက်ထီးရိုးဘုရားကို ခြေကျင်အတက်အဆင်းလုပ်မယ်'

စိတ်ပါလက်ပါပြောနေသော သူ့စကားကို နားထောင်ရင်း ကျွန်တော် သူ့အကြောင်း တွေးနေမိသည်။ မြသန်းတင့်သည် အောင်မြင်ကျော်ကြား သော စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း ပညာမာန်၊ စာရေးဆရာ မာန်မရှိပေ။ သူ့လောက် အောင်မြင်မှုမရှိသော်လည်း၊ သူ့တစ်ဝက်လောက်

ပင် အောင်မြင်မှုမရှိသော်လည်း လက်မထောင်နေကြသော စာရေးဆရာ တချို့ရှိသည်။ ယင်းစာရေးဆရာအချို့သည် ပညာမာန်၊ စာရေးဆရာမာန် ကင်းသော မြသန်းတင့်၏ နောက်ခံကားချပ်များ ဖြစ်နေကြသည်။ မြသန်းတင့်သည် ကိုယ်ပိုင်တိုက်ကြီးနှင့်နေရသော ရှားရှားပါးပါး စာရေး ဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း ဓနကိုအကြောင်းပြု၍၊ ဥစ္စာကို အကြောင်းပြု၍ ဘဝင်မြင့်နေသူတစ်ယောက်လည်း မဟုတ်ပေ။ သို့သော် လည်း သူ့ဘဝကို အကဲခတ်ကြည့်သောအခါ သာမန်လူများ အကဲခတ် နိုင်သည့်မာန်တစ်မျိုးရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ယင်းမာန်မှာ ကျန်းမာရေး မာန်ဖြစ်သည်။ ဒီဃနိကာယ်တွင် အာရောဂျမဒ (ကျန်းမာမာန်)၊ ယောဗ္ဗနမဒ (အရွယ်မာန်)၊ ဇာတိမဒ (အမျိုး ဇာတိမာန်) ဟူ၍ မာန်သုံးမျိုးရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

မြသန်းတင့်၏ဘဝတွင် ကျန်းမာမာန် တွယ်ကပ်နေသည်ကို မဆွကပင် သိလာခဲ့သည်။ မိမိကိုယ်ကို ဒေါင်ဒေါင်မြည် ကျန်းမာသူ တစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း အလုပ်ဖြင့်လည်း ပြသည်။ စကားဖြင့်လည်း ပြသည်။ ပုလင်းကဲ့နှင့်တူသော မျက်မှန်ထူထူကြီးကို တပ်ထားရလောက် အောင် မျက်စိအားနည်းသော်လည်း ပကတိမျက်စိမြင်သူတစ်ဦးကဲ့သို့ သွားလာလှုပ်ရှားနေသည်။ အဖော်မပါဘဲ တစ်ယောက်တည်း မြို့ထဲ ထွက်သည်။ ဘတ်စ်ကားစီးသည်။ ကားများ ဥဒဟိုပြေးသွားနေသော လမ်းကို ဖြတ်ကူးသည်။ သူ၏အပြုအမူကိုကြည့်လျှင် မျက်စိအကောင်း ပကတိရှိသူတစ်ယောက်လို ထင်ရသည်။

သို့ရာတွင် အမှန်က သူ၏မျက်စိအမြင်အားသည် တစ်လံနှစ်လံ လောက်အကျော်တွင် လူရပ်သဲသဲကွဲကွဲ မမြင်ရတော့ပေ။ သူ၏မျက်စိကို ကုမည့် မျက်စိကုဆရာဝန်က သူ့မျက်စိကိုစမ်းသပ်ကြည့်သောအခါ မျက်လုံးပြူးသွားသည်။ ထိုမျှလောက် မျက်စိအမြင်အားနည်းသူတစ်ယောက်

မြို့ထဲ တစ်ယောက်တည်း သွားလာနေသည်ကို သိရ၍ အံ့ဩသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ သူ့အသိ မျက်စိကုဆရာဝန်က 'ခင်ဗျားမျက်လုံး တစ်လံ လောက်သာ မြင်ရတော့တယ်၊ အဲဒါ ခင်ဗျား ခပ်တည်တည်နဲ့ မြို့ထဲသွား လာနေတာ အံ့ဩစရာကောင်းတယ်' ဟု ပြောသည်။ ဆရာဝန်ပြောသော စကားကို မြသန်းတင့်ကိုယ်တိုင်က ပြန်ပြော၍ သိရခြင်း ဖြစ်သည်။ မျက်စိခွဲကုသပြီးသည့်နောက်မှသာ သူ့မျက်လုံးအခြေအနေ ပြန်ကောင်း လာခြင်း ဖြစ်သည်။

မြသန်းတင့်သည် သူ့ကျန်းမာကြောင်း၊ သူ့တွင် ဘာရောဂါမှ မရှိ ကြောင်း မကြာခဏပြောသည်။ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း နံနက် ဝေလီဝေလင်း အချိန် ခရီးလျှောက်ဖော်လျှောက်ဖက်များနှင့် ငါးမိုင်ခြောက်မိုင်လောက် လမ်းလျှောက်သည့်အကြောင်းကို ဂုဏ်ယူပြောပြလေ့ရှိသည်။ ယင်းသို့ ကျန်းမာမာန်ဖြင့် 'ငါမသေဘူး၊ ရေကူးတတ်တယ်' ဟု ဟစ်ကြွေးနေ သော်လည်း သူ့နောက်က ဇရာ ခေါင်းမြီးခြုံလိုက်လာသည်ကို သူ သတိ မပြုမိပေ။

ယခုလည်း ကျိုက်ထီးရိုးသွားပြီး ကျိုက်ထီးရိုးတောင်ပေါ် အတက် အဆင်းလုပ်မည်ဟူ၍ ကြွေးကြော်နေသည်။ သူ၏ ကြွေးကြော်သံကို ကြားနေရသော ကျွန်တော်သည် သူ၏ ကြွေးကြော်သံနောက်၌ ကျန်းမာ မာန် မှီခိုတွယ်ကပ်နေသည်ကို လှမ်းမြင်နေသည်။

ကျိုက်ထီးရိုးတွင် တစ်ညအိပ်ပြီး နောက်တစ်နေ့ ပြန်လာကြသည်။ ညနေပိုင်းအချိန် အိမ်ပြန်ရောက်လာကြသည်။ ထိုည အိမ်သူအိမ်သား များကို ကျိုက်ထီးရိုးအကြောင်း ဖောက်သည်ချသည်။ စကားပြောရင်း နောက်ကျပြီးမှ အိပ်ပုံရသည်။ နောက်တစ်နေ့ နံနက်စောစော အိပ်ရာက ထသောအခါ လမ်းလျှောက်ဖက်များက နေ့စဉ်နေ့တိုင်း လမ်းလျှောက် နေကျအတိုင်း လမ်းလျှောက်ဖို့ အိမ်ရှေ့ စောင့်နေကြသည်။ မြသန်းတင့်

အိပ်ရာကထပြီ: လက်တစ်ဖက်က ရေနှေးဓာတ်ဘူးကိုကိုင်လျက် ကျန်
လက်တစ်ဖက်ဖြင့် လက်ဖက်ရည်ခွက်ကိုကိုင်ပြီး အိပ်အပေါ်ထပ်မှ အိမ်
အောက်ထပ် ဆင်းမည်လုပ်သည်။ ထိုအခိုက် လှေကားထိပ်မှ ပြုတ်ကျ
သွားရာ ရုတ်တရက်လည်း ဖြစ်နေပြန်၊ လက်နှစ်ဖက်ကလည်း ပစ္စည်း
ကိုကိုင်ထားရ၍ လှေကားလက်ရန်းကိုမကိုင်နိုင်တော့ဘဲ တလိမ့်ခေါက်
ကွေးကျသွားရာ ဦးခေါင်းကို သံပေါင်နှင့်ဆောင့်မိပြီး သတိပြန်မရတော့
ဘဲ ဆေးရုံတင်လိုက်ရသည့် အခြေအနေရောက်ခြင်းဖြစ်သည်။

မြသန်းတင့် အိမ်အပေါ်ထပ် လှေကားထိပ်မှ လိမ့်ကျသွားခြင်း
သည် ဦးနှောက်သွေးကြောပြတ်ပြီး လိမ့်ကျသွားခြင်းဖြစ်သလော၊
ရုတ်တရက် လေဖြတ်ပြီး လိမ့်ကျသွားခြင်းဖြစ်သလော၊ သို့မဟုတ်
ရှောင်တခင်ပေါ်လာသောရောဂါတစ်ခုခုကြောင့် ယခုကဲ့သို့ ဖြစ်သွားရ
ခြင်းလော။ မြသန်းတင့်တွင် ဆီးချိုရောဂါမရှိ၊ သွေးတိုးရောဂါမရှိ၊ နှလုံး
ရောဂါမရှိ။ ယင်းအခြေအနေ၌ ယခုကဲ့သို့ ရှောင်တခင်ဖြစ်ပေါ်လာသော
ရောဂါကြောင့် အပေါ်ထပ်မှ အောက်ထပ်သို့ လိမ့်ကျသွားသည်ဆိုသည်
မှာ စဉ်းစားစရာဖြစ်နေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် မည်သည့်အကြောင်း
ကြောင့် ယခုကဲ့သို့ အခြေဆိုး၊ အနေဆိုးဖြစ်ရသနည်း။ သူ၏ ကျန်းမာ
မာန်သည် အဓိကအကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဆိုလျှင် မှားသွားမည်လား
မသိပေ။

ကျိုက်ထီးရိုးမသွားခင်ကလည်း နေ့စဉ်နေ့တိုင်း စောစောထပြီး
ငါးမိုင်ခြောက်မိုင်လောက် လမ်းလျှောက်သည်။ ကျိုက်ထီးရိုးရောက်
သွားသောအခါလည်း ခြေကျင်အတက်အဆင်းလုပ်သည်။ ပြန်လာပြီး
နောက်တစ်နေ့ နံနက်၌လည်း နေ့စဉ်လုပ်နေကျအတိုင်း လမ်းလျှောက်
ဖို့ ပြင်ဆင်သည်။ သို့သော်လည်း မြသန်းတင့်သည် စိတ်သွားတိုင်း
ကိုယ်မပါနိုင်ဆိုသည်ကို သတိပြုမိဟန်မတူပေ။ ဇရာက ကျန်းမာမာန်

ကို အမှည့်ခြွေ ခြွေနေသည်ဆိုသည်ကို လျစ်လျူရှုထားပုံရသည်။ အသက်နှစ်ဆယ်အရွယ် ပျိုတုန်း၊ ရွယ်တုန်း၊ သန်တုန်း၊ မြန်တုန်းဟု ထင်မှတ်နေပြီး မိမိ၏ တကယ့်တကယ် အသက်ခုနစ်ဆယ်အရွယ်ကို မေ့ထားဟန်တူသည်။

စိတ်က မည်မျှပင် ဆောင်နေသော်လည်း ကိုယ်ကာယအနေဖြင့် ထိုမျှလောက် ပန်းလျနေသည်ဖြစ်၍ နံနက်စောစော အိပ်ရာကထပြီး အိပ်မှုနံရံများနှင့် အောက်ထပ်ဆင်းမည်ပြုသောအခါ လှေကားထိပ်၌ ဒူးညွတ်သွားပေဘူးလော။ ဒူးညွတ်သွားသောအခါ၊ ခြေခွင်သွားသောအခါ ရှောင်တခင်ကလည်း ဖြစ်နေပြန်၊ လက်နှစ်ဖက်ကလည်း မအားသဖြင့် ရုတ်တရက် ခြေချော်ကျသွားပြီး၊ သံပေါင်နှင့်ဆောင့်မိပြီး ဦးခေါင်းတွင် ဒဏ်ရာပြင်းထန်စွာရပြီး တစ်ဖန် ပြန်မနိုးတော့သည့် အိပ်ခြင်းမျိုးဖြင့် အိပ်သွားခြင်း မဖြစ်နိုင်ဘူးလော။

‘စိုင့်တမော့တက်တော့ မြသန်းတင့်က မောတယ်လို့ ပြောတယ်’ ဟူသော မြသန်းတင့်၏ လမ်းလျှောက်ဖော်၊ ကျိုက်ထီးရိုးတက်ဖော်၏ ပြောစကားသည် မိမိ၏ တွေးတောထင်မြင်ချက်ကို အားပေးထောက်ခံနေသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။

မြသန်းတင့်နှင့် တစ်ဖန်ပြန်ဆုံဖို့ လမ်းမရှိတော့ဟု ပိုင်းဖြတ်ပြီးလျှင် အသည်းအသန်လူနာဆောင်မှ ကြေကွဲဝမ်းနည်းစွာ ခွဲခွာလာခဲ့သည်။ ဆေးရုံက မဆင်းခင်ပင် သုတ်သီးသုတ်ပျာနှင့်လာသော ကဗျာဆရာအောင်ဝေးကို တွေ့ရသည်။ နဂိုကပင် သုတ်သီးသုတ်ပျာလုပ်တတ်သော အောင်ဝေးသည် ပိုပြီး သုတ်သီးသုတ်ပျာဖြစ်နေသည်။ သူလည်း မြသန်းတင့်ကို သတင်းလာမေးခြင်း ဖြစ်သည်။ မြသန်းတင့်ကို သတင်းလာမေးရင်း သူ့တွင် ကိစ္စတစ်ခုလည်း ပါလာသည်။ ထိုကိစ္စမှာ တမန်တော် လုပ်ရသည့်ကိစ္စ ဖြစ်သည်။

အောင်ဝေးနှင့် သတင်းတစ်ခုပါလာသည်။ ‘ဒဂုန်တာရာ သတင်းလားမေးမည်’ ဟူသောသတင်းဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ဒဂုန်တာရာလည်း ရန်ကုန်ရောက်ရှိနေခိုက်ဖြစ်၍ မြသန်းတင့်ကို သတင်းလာမေးခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် အံ့ဩသွားသည်။ ဒဂုန်တာရာ မျက်စိမမြင်တော့ပေ။ အပြင်ထွက်လျှင် အတွဲနှင့်ထွက်ရသည်။ မြသန်းတင့် တက်ရောက်ကုသနေရသော လူနာဆောင်မှာ ဆေးရုံအပေါ်ထပ်တွင်ဖြစ်၍ ဒဂုန်တာရာ ရောက်လာလျှင် ခဲခဲယဉ်းယဉ်း အပေါ်ထပ်တက်ရလိမ့်မည်။ သူ့အကြောင်းကို သိပြီးဖြစ်နေကြ၍ သတင်းလာမေးလျှင် သူ့တာဝန်မကျေဟု မည်သူကမျှ ပြောလိမ့်မည်မဟုတ်။ ကျွန်တော်သာ ဒဂုန်တာရာဆိုလျှင် အိမ်အပြင်ဘက် ထွက်တော့မည်မဟုတ်ပေ။ ဒဂုန်တာရာသည် ဆောင်းကာလအချိန်အတွင်း ရန်ကုန်တွင် လာရောက်နားခိုလေ့ရှိသည်။ သူနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသူများသည် သူရန်ကုန်ရောက်လာသည်ဆိုသည့် သတင်းကြားလျှင် သူတည်းခိုနေထိုင်သောအိမ်သို့ သူနှင့်တွေ့ဆုံရန် သွားကြစမြဲဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း သူ့မိတ်ဆွေများ၏အလာကို မစောင့်ဘဲ သူက ဦးအောင်သွားရောက်နှုတ်ဆက်သည်။

ဒဂုန်တာရာသည် အသက်ရှစ်ဆယ်ရှိပြီ။ မျက်လုံးကလည်းမကောင်း၊ သို့သော်လည်း အားမာန်အပြည့်ရှိသည်။ ကက်ဆက်နှင့် အသံသွင်းပြီး စာရေးသည်။ မိမိတို့သာ သူ၏အခြေမျိုး ရောက်ရှိနေလျှင် စာရေးနိုင်ဖို့ ဝေးစွာ အိမ်ထဲကပင် အိမ်အပြင် ထွက်တော့မည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော်လည်း ဒဂုန်တာရာသည် ပန်းပန်လျက်ပင် ရှိနေသေးသည်။ တစ်ခုတော့ရှိသည်။ သူ၏အားမာန်သည် ကျန်းမာမာန်ဖြစ်သွားဖို့ လိုသည်။

တစ်လောက သင်းမြစန္ဒီ (မြင့်မြင့်စိန်) အောင်ပန်းက တယ်လီဖုန်းဆက်သည်။ ဒဂုန်တာရာအကြောင်း ကြားရသောအခါ ထိတ်လန့်တုန်

လှုပ်သွားမိသည်။ ‘ဒဂုန်တာရာ အိမ်အပေါ်ထပ်က လိမ့်ကျလို့’ ဟူ၍ မြင့်မြင့်စိန်က ပြောသည်။ ဒဂုန်တာရာ အိမ်အပေါ်ထပ်က လိမ့်ကျပုံမှာ မြသန်းတင့်အိမ်အပေါ်က လိမ့်ကျပုံနှင့် တူနေသည်။ သို့သော်လည်း ဒဂုန်တာရာက ကံကောင်းသွားသည်။ အောက်ထပ် သမံတလင်းပေါ် ဦးခေါင်းနှင့်မကျ။ ဦးခေါင်းအပေါ်ထောင်နေသည်ဟု သိရသည်။ ကိုယ်လက် အတန်ငယ်ပွန်းပဲ့သွားရုံမှတစ်ပါး အခြားဆိုးဆိုးဝါးဝါး ထိခိုက်သွားခြင်းမရှိဟု သိရသည်။

ယင်းအဖြစ်အပျက်ကိုကြည့်လျှင် သူ၏အားမာန်သည် ကျန်းမာမာန်ဖြစ်မသွားပေဘူးလား။ အိမ်အောက်ထပ်တွင် အဘယ်ကြောင့် မအိပ်သနည်း။ အိမ်အပေါ်ထပ်က အောက်ထပ်အဆင်း လူတွဲနှင့် အဘယ်ကြောင့် မဆင်းသနည်း။ ဆင်းနေကျဖြစ်၍ ဆင်းခြင်းဖြစ်သလား။ ဒဂုန်တာရာ၏ အားမာန်သည် ကျန်းမာမာန်အဖြစ်များ ပြောင်းလဲသွားပြီလား။

ဆေးရုံကပြန်လာပြီးနောက် မိမိအိမ်၌နေရင်း မချွတ်ကြားရတော့မည့် အမင်္ဂလာသတင်းကိုသာ နားစွင့်နေသည်။

[၂]

မြသန်းတင့်သည် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး Intensive care unit ခေါ် အသည်းအသန်ဆောင်၌ မရဏနာရီခေါက်သံကို စောင့်နေသည်။ မိမိ ကမူ အိမ်ပြန်လာပြီး မြသန်းတင့်၏ နောက်ဆုံးသတင်းကို နားစွင့်နေသည်။ ထိုအချိန်ကာလ အတောအတွင်း အတိတ်ကပုံရိပ်များသည် ရုပ်ရှင်ပြ သကဲ့သို့ တစ်ခန်းပြီးတစ်ခန်း စိတ်ကူးပိတ်ကားပေါ်တွင် ပေါ်လာကြသည်။

မြသန်းတင့်နှင့် မိမိ ပထမဦးဆုံး စတင်တွေ့ဆုံသည်မှာ ၁၉၅၃ ခုနှစ်လောက်က ဖြစ်သည်။ ထိုနှစ်ထဲတွင် သူ၏ ‘မေတ္တာအသချေ’ ပထမဦးဆုံး လုံးချင်းဝတ္ထုကို ထုတ်ဝေသည်။ ထိုနှစ်ထဲ၌ပင် မိမိ၏အဦး ဆုံး လုံးချင်း ‘ဗော်လဂါမှ ဂင်္ဂါသို့’ (ဒုတိယပိုင်း) ကို ထုတ်ဝေသည်။

‘ဗော်လဂါမှ ဂင်္ဂါသို့’ (ဒုတိယပိုင်း) ကို ပါရဂူအမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေ ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ကလောင်အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်သည်။ မြသန်းတင့်၏ ‘မေတ္တာအသချေ’ နှင့် မိမိ၏ ‘ဗော်လဂါမှ ဂင်္ဂါသို့’ (ဒုတိယ ပိုင်း) သည် မရှေးမနှောင်း ထွက်လာကြသည်။

မြသန်းတင့်၏ ‘မေတ္တာအသချေ’ ဝတ္ထုကို လွစ္စလမ်း (ဆိပ်ကမ်း သာလမ်း) သမ္မတပုံနှိပ်တိုက်၌ ပုံနှိပ်သည်။ မိမိ၏ ‘ဗော်လဂါမှဂင်္ဂါသို့’

(ဒုတိယပိုင်း) ကို လွစ္စလမ်း (ဆိပ်ကမ်းသာ) လမ်း ရန်ကြီးအောင် ပုံနှိပ်
တိုက်၌ ပုံနှိပ်သည်။ ယင်းပုံနှိပ်တိုက် နှစ်တိုက်စလုံး၌ များသောအားဖြင့်
လက်ဝဲစာရေးဆရာများ အဝင်အထွက်လုပ်ကြသည်။ ပုံနှိပ်တိုက်နှစ်တိုက်
မှာ မဝေးသောကြောင့် စာရေးဆရာများသည် တစ်တိုက်နှင့် တစ်တိုက်
ကူးချည်သန်းချည် လုပ်နေကြသည်။

သမ္မတပုံနှိပ်တိုက်၌ တိုက်ထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ စာရေးဆရာရွှေစားဖြစ်ပြီး
ရန်ကြီးအောင်ပုံနှိပ်တိုက်၏ ပိုင်ရှင်လည်းဖြစ်၊ မန်နေဂျာလည်းဖြစ်သူ
မှာ ဒေါ်ကြည်ကြည်ဖြစ်သည်။ သမ္မတပုံနှိပ်တိုက်၌ ဝင်ထွက်သွားလာနေ
သော စာရေးဆရာများထဲတွင် ဗန်းမော်တင်အောင်လည်း ပါသည်။
ဗန်းမော်တင်အောင်နှင့် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံသည်မှာလည်း ထို
အချိန်ကပင် ဖြစ်သည်။

ရန်ကြီးအောင်ပုံနှိပ်တိုက် ပိုင်ရှင်ဖြစ်သူ ဒေါ်ကြည်ကြည်သည်
'လယ်တီပဏ္ဍိတစာပေ ဖြန့်ချိရေးဌာန' ၏ မန်နေဂျာလည်း လုပ်ခဲ့ဖူး
သည်။ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးသည် မကွယ်လွန်မီကပင်
သားနှင့်သမီးကို အမွေခွဲပေးသွားသည်။ သားဖြစ်သူ ဦးတင်ဦးအား
သူ၏စာမူများ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို အမွေအဖြစ်ပေးပြီး သမီးကို အခြားပစ္စည်း
များ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပေးအပ်သွားသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာကြီးဦးမောင်ကြီး ကွယ်လွန်သွားသောအခါ
ဦးတင်ဦးက သူ၏လယ်တီပဏ္ဍိတစာပေမူပိုင်ကို ဦးဖိုးထင်အား ရောင်းချ
လိုက်သည်။ ဦးဖိုးထင်နှင့်သမီးသည် 'လယ်တီပဏ္ဍိတစာပေ ထုတ်ဝေရေး
ဌာန' အမည်ဖြင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးဌာနတစ်ခု ဖွင့်လှစ်ပြီး လယ်တီပဏ္ဍိတ
ဆရာကြီးဦးမောင်ကြီး၏ စာအုပ်အချို့ကို ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဒေါ်ကြည်ကြည်သည် နောက်ပိုင်း၌ စာရေးဆရာမာယနှင့် အိမ်
ထောင်ကျသည်။ ဦးဖိုးထင်ကလည်း လူတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ သူမူပိုင်

အဖြစ် ဝယ်ယူထားသော လယ်တီပဏ္ဍိတဆရာဦးမောင်ကြီး၏ စာအုပ် အချို့ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီးသောအခါ သူဝယ်ယူထားသော လယ်တီ ပဏ္ဍိတစာပေ မူပိုင်ခွင့်ကို မူလပိုင်ရှင်ဦးတင်ဦးအား ပြန်လည်ပေးအပ်လိုက် သည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယပြည်မှ ပြန်ရောက်လာကာစ အချိန်ကာလ ဖြစ်သည်။ ၁၉၃၈ - ၃၉ ခုနှစ်လောက်ကစပြီး စာရေးခဲ့သော်လည်း မိမိ ရေးသောစာကို စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေနိုင်သည်မှာ ၁၉၅၃ ခုနှစ် အောက် တိုဘာလလောက်ကျမှ ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယမှ ပြန်လာသောအခါ စာအုပ် ထုတ်ဝေချင်သည့်ရောဂါ စွဲကပ်ပါလာသည်။ အမှန်က စာအုပ်ထုတ်ဝေ ချင်သည့်ဆန္ဒမှာ စာစရေးစဉ်ကပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က စာအုပ် ထုတ်ဝေရန်ဟူသော အတိတ်ဖြင့် ထိအကြိမ်များစွာ ထိုးခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော်လည်း မိမိ၏စာအုပ်ထုတ်ဝေလိုသော ဆန္ဒသည် နေ့စေ့လစေ့ မရှိသေးသောကြောင့် ထိုအချိန်က အကောင်အထည် ပေါ်မလာခဲ့ပေ။

အိန္ဒိယပြည်မှ ပြန်ရောက်လာကာစ ၁၉၅၃ ခုနှစ်ကျမှ မိမိ၏ ပထမဦးဆုံး စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယမှ ပြန်လာ သောအခါ အရှင်ဉာဏိဿရ (ဦးဆန်းထွန်း) ဘာသာပြန်သော 'ဗော်လဂါ မှ ဂင်္ဂါသို့' စာအုပ်ရောင်းရကြောင်း သိရသည်ဖြစ်၍ အရှင်ဉာဏိဿရ ဘာသာမပြန်ဘဲ ချန်လှပ်ထားသော 'ဗော်လဂါမှ ဂင်္ဂါသို့' စာအုပ်ထဲက ဝတ္ထုနှစ်ပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြီး ထုတ်ဝေရလျှင် စိတ်ဝင်စားကြလိမ့်မည် ဟူ၍ အထင်ရှိသောကြောင့် 'ဗော်လဂါမှ ဂင်္ဂါသို့' (ဒုတိယပိုင်း) ထုတ်ဝေ လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ စာအုပ်ထုတ်ဝေပေးမည့် ပါဘလစ်ရှာမရှိ၍ မိမိ ကိုယ်တိုင်ထုတ်ဝေရသည်။ 'ဗော်လဂါမှ ဂင်္ဂါသို့' (ဒုတိယပိုင်း) စာအုပ်၏ နိဒါန်း၌ ဤသို့ ရေးသားဖော်ပြထားသည်။

'ဗော်လဂါမှ ဂင်္ဂါသို့' ကို အရှင်ဉာဏိဿရက မြန်မာဘာသာ

ပြန်ဆိုသည်။ သို့ရာတွင် ဘာသာပြန်ဆရာသည် မည်သို့သော အကြောင်းကြောင့် မသိ 'ဗော်လဂါမှ ဂင်္ဂါသို့' ၏အရေးကြီးသော ကဏ္ဍနှစ်ခုကို ဘာသာမပြန်ဘဲ ချန်လှပ်ထားခဲ့လေသည်။ စာအုပ်တွင် စာမျက်နှာမများလှသော ကဏ္ဍနှစ်ခုသာဖြစ်သော်လည်း လူ့သမိုင်းတစ်လျှောက်ကို ကြည့်လိုက်လျှင်မူ ယင်းကဏ္ဍနှစ်ခုကို ချန်လှပ်ထားခြင်းအားဖြင့် ကာလအပိုင်းအခြား ရှည်ကြာလှသော ခေတ်ကြီးနှစ်ခေတ်ကို ပြည်ဖုံးကားချထားသလို ဖြစ်နေသည်။ ထိုခေတ်နှစ်ခေတ်ကား လူ့သမိုင်းတွင် မေ့ထား၍ မရသော ခရစ်မပေါ်မီ နှစ် ၄၉၀ (ဗုဒ္ဓခေတ်) နှင့် ခရစ်မပေါ်မီ ၃၃၅ နှစ်ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်နှစ်ခေတ်ကို ရာဟုလာသံကိစ္စည်းသည် 'ဗော်လဂါမှဂင်္ဂါသို့' တွင် 'ဗန္ဓုလမလ္လ' ဖြင့်လည်းကောင်း၊ 'နာဂဒတ္တ' ဖြင့်လည်းကောင်း သရုပ်ဖော်ထားသည်။

'အရှင်ဉာဏိဿရ၏ ဘာသာပြန်ကို ဖတ်ဖူးသူ စာဖတ်ပရိသတ်သည် ကြွင်းကျန်လစ်လပ်နေသည့် ဝတ္ထုနှစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ရှုလိုကြောင်း၊ အဆက်ပြတ်နေသည့် ခေတ်နှစ်ရပ်ကို လေ့လာလိုကြောင်း သိရှိရသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဝတ္ထုနှစ်ပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆို၍ စာဖတ်ပရိသတ်၏ အာသာဆန္ဒကို ဖြည့်တင်းပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏'

စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးအတွက် ကိုယ့်စိတ်ကူးနှင့်ကိုယ် ပီတိဖြစ်နေသည်။ စိတ်ကူးယဉ်ပြီး ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် 'ကမ္ဘာစာပေ' အမည်ဖြင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးဌာနတစ်ခု ဖန်တီးလိုက်သည်။ ထုတ်ဝေရာဌာနမှာ 'ကမ္ဘာစာပေ၊ အမှတ် (၉)၊ မြို့သစ်လမ်း၊ ဉာဏဗလရပ်ကွက် ရန်ကုန်' ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်းစာအုပ်များ ထုတ်ဝေသောအခါ စိတ်ကူးယဉ်လောက၊ စိတ်ကူးယဉ်ကောင်းကင်က အတန်ငယ် လျော့ကျလာပြီး "ကမ္ဘာစာပေ" ဟူသော အမည်အစား 'လောကစာပေ' ဟူ၍ ပြောင်းလဲပစ်လိုက်သည်။ နောက်ပိုင်း 'စာပေလောက' ပေါ်လာသော

အခါ 'လောကစာပေ' နှင့် 'စာပေလောက' အယောင်ယောင်အမှားမှား ဖြစ်ကုန်ကြသည်။

မြသန်းတင့်သည် ၁၉၄၉ ခုနှစ်လောက်တွင် စာစရေးသည်။ သူ ပထမဦးဆုံးရေးသော 'ဒုက္ခသည်' ဝတ္ထုတိုကို တာရာမဂ္ဂဇင်း၌ ပုံနှိပ် ဖော်ပြသည်။ တာရာမဂ္ဂဇင်းသည် အနာဂတ်ကာလတွင် မြန်မာစာပေ လောက၌ ထင်ရှားကျော်ကြားလာမည့် စာရေးဆရာ အတော်များများ ကို စတင်မြေတောင်မြှောက်ပေးခဲ့သည်။ ယင်းစာရေးဆရာများထဲတွင် မြသန်း (သို့မဟုတ်) မြသန်းတင့်သည် တစ်ယောက်အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ပခုက္ကူသား စာရေးဆရာများသည် မြန်မာစာပေလောက တွင် အင်တိုက်အားတိုက် အလုံးအရင်းနှင့် နေရာဝင်ယူလာကြသည်။ ယင်းစာရေးဆရာများကား ကျော်အောင်၊ မြသန်းတင့်၊ မောင်ကြည်လင်၊ အောင်လင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းစာရေးဆရာ လေးဦးစလုံး ကွယ်လွန် သွားကြပြီ။

ထိုအချိန်က မြသန်းတင့်သည် တာရာမဂ္ဂဇင်းအပြင် စာပေအသစ် မဂ္ဂဇင်း၌လည်းကောင်း၊ ပြည်တော်သစ်ဂျာနယ်၌လည်းကောင်း ဆောင်း ပါးများ၊ ဝတ္ထုများ ရေးသည်။ ပြည်တော်သစ်ဂျာနယ်၌ မြသန်းတင့်နှင့် မောင်ကြည်လင်တို့၏ ဝတ္ထုနှင့်ဆောင်းပါးများကို မကြာခဏ တွေ့ရသည်။

ပြည်တော်သစ်ဂျာနယ်၏ အယ်ဒီတာချုပ်မှာ ဦးလှသောင်းဖြစ် သည်။ ဦးလှသောင်းသည် ဆရာဇော်ဂျီ၏ညီဖြစ်သည်။ ဆရာဇော်ဂျီ တွင် ဦးလှသောင်းအပြင် ဦးလှသိန်းအမည်ရှိသော အခြားညီတစ်ဦး လည်း ရှိသေးသည်။ ညီအစ်ကိုသုံးယောက်သည် တစ်လမ်းသွားစီဖြစ် သည်။ ဦးသိန်းဟန် (ဆရာဇော်ဂျီ) က မြန်မာစာပေလောက၌ ထင်ပေါ် ကျော်ကြားသော ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာ၊ စာပေပညာရှင်ဖြစ်လာ သည်။ ဦးလှသိန်းက တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေဖြစ်လာသည်။ ဦးလှသောင်း

က လက်ဝဲနိုင်ငံရေးသမား ဖြစ်လာသည်။ လွတ်တော်အမတ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဖျာပုံမြို့နယ်၌ ဦးလှသိန်းက ဖဆပလကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲဝင်ပြီး ဦးလှသောင်းက ပမညတ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲဝင်သည်။

ဦးလှသောင်းသည် နိုင်ငံရေးဆောင်းပါးများကိုလည်း ရေးသည်။ လက်ဝဲဂျာနယ် ပြည်တော်သစ်၌ လက်ဝဲနိုင်ငံရေးသမား ပမညတ ကိုယ်စားလှယ်ဦးလှသောင်း အယ်ဒီတာချုပ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်းမှာ အဆန်းမဟုတ်ပေ။ လက်ဝဲနိုင်ငံရေးသမား ပမညတကိုယ်စားလှယ် အယ်ဒီတာချုပ်တာဝန်ထမ်းဆောင်သော လက်ဝဲဂျာနယ်၌ လက်ဝဲစာရေးဆရာများ သွားရောက်စုရုံးခြင်းသည်လည်း အဆန်းမဟုတ်ပေ။ ပြည်တော်သစ်ဂျာနယ်၌ သွားရောက်စုရုံးကြသော လက်ဝဲစာရေးဆရာများထဲတွင် မြသန်းတင့်သည် ရှေ့တန်းက ပါဝင်သည်။ မြသန်းတင့်သည် တာရာမဂ္ဂဇင်း၊ ပြည်တော်သစ်ဂျာနယ်တို့၌ ဝတ္ထုဆောင်းပါးများကို ရေးသားရင်း ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် သူ၏ပထမဦးဆုံး ဘာသာပြန်စာအုပ် 'မာလ်ဗာနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ' ကို ရေးသားထုတ်ဝေသည်။

မြသန်းတင့်သည် ၁၉၄၉ ခုနှစ် အသက်နှစ်ဆယ်အရွယ်တွင် စာစရေးသည်။ ကျွန်တော်က ၁၉၃၉ ခုနှစ် အသက်ဆယ့်ကိုးနှစ်အရွယ်တွင် စာစရေးသည်။ ကျွန်တော်က သူ့ထက် စာစရေးချိန် ဆယ်နှစ်စောသည်။

အသက်အရွယ်နှင့် တိုင်းတာကြည့်မည်ဆိုလျှင် သူက နှစ်ဆယ်နှစ်အရွယ်တွင် စာစရေးပြီး ကျွန်တော်က ဆယ့်ကိုးနှစ်အရွယ်တွင် စာစရေးသောကြောင့် သူ့ထက်ကျွန်တော်က တစ်နှစ်စောပြီး စာစရေးသည်။

သူက ကျွန်တော့်ထက် ရှစ်နှစ်ငယ်သည်။ သို့သော်လည်း မိမိအသက်ထုတ်ဖော်ပြောမပြခြင်းကို အခွင့်ကောင်းယူလျက် မြသန်းတင့်သည် ကျွန်တော်၏ အသက်နှင့် စကားစပ်လာလျှင် ကျွန်တော် ပဉ္စင်းခံ

ချိန်၌ သူမူလတန်းကျောင်းတက်နေတုန်းပင် ရှိသေးသည်ဟူ၍ မကြာခဏ ထုတ်ဖော်ပြောပြလေ့ရှိသည်။ မိမိအသက်မပြောခြင်းကို အခွင့်ကောင်းယူ၍ ကျွန်တော့်အသက်ကို သာသာထိုးထိုး ပိုပိုမိုမို ပြောသူတစ်ဦးရှိသေးသည်။ ထိုသူမှာ ဒဂုန်တာရာဖြစ်သည်။ ကိုယ့်အသက်နှင့် စကားစပ်သောအခါ ကျွန်တော် နှုတ်ပိတ်ရေငုံနေသည်ကို အခွင့်ကောင်းယူလျက် သူ့ထက် ကျွန်တော်က နှစ်နှစ်ကြီးသည်ဟူ၍ မကြာခဏ သူ့အသက်နှင့် ကျွန်တော့်အသက်ကို ပြောင်းပြန်ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။

လုံးချင်းစာအုပ်ထုတ်ဝေသောနှစ်မှာမူ မြသန်းတင့်နှင့် ကျွန်တော် မရှေးမနှောင်းပင် ဖြစ်သည်။ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် သူ၏ ‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ နှင့် ကျွန်တော်၏ ‘ဗော်လဂါမှဂင်္ဂါသို့’ သည် မြသန်းတင့်နှင့် ကျွန်တော်အား ပထမဦးတွေ့ဆုံဖို့ အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးပေးသော စာအုပ်များဖြစ်သည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း မှားမည်မဟုတ်ပေ။ မြသန်းတင့်၏ ‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ အကြောင်း စကားစပ်သောအခါ ‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ နှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးစရာများ ပေါ်လာသည်။ မြသန်းတင့်၏ ‘လိုက်ခဲ့တော့ မြနန္ဒာ’၊ ‘ဓားတောင်ကိုကျော်၍ မီးပင်လယ်ကိုဖြတ်မည်’၊ ‘အညတြရုပ်ပုံလွှာ’ စသောဝတ္ထုများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လိုက်လျှင် ‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ သည် ထွန်းလင်းတောက်ပသော ကြယ်တာရာကြီးများ၏ကြားထဲက မှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ်နှင့် တောက်နေရှာသောကြယ် ပိစိကွေးလေးတစ်ခုသာ ဖြစ်နေရှာသည်ကို တွေ့ရသည်။

စာရေးဆရာတချို့၏ ကနဦးလက်ရာများသည် ထိုစာရေးဆရာများ၏ နောက်ပိုင်းလက်ရာများနှင့် ချိန်ထိုးနှိုင်းယှဉ်ကြည့်၍ရသည်။ တဂိုး၏ ပထမဦးဆုံး ‘ရာဂျာရီရို’ (သူ့လိုဘုရင်) ဝတ္ထုသည် နောက်ပိုင်း တဂိုး၏လုံးချင်းများနှင့် ပိန်မသာလိမ်မသာဖြစ်ပြီး အကြိမ်ကြိမ်လည်း ထုတ်ဝေရသည်။ တခြားဘာသာများဖြင့်လည်း ဘာသာပြန်ဆိုရသည်။

တဂိုး၏ပထမဦးဆုံးဝတ္ထုတို ‘ဘိခါရိနီ’ (သူတောင်းစားအမယ်ကြီး) သည် တဂိုး၏ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်များ၌ ထိုက်ထိုက်တန်တန် နေရာ တစ်နေရာ ရရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဘဂဝတီကျရန် ဗရမာအား နာမည်ကျော် စာရေးဆရာအဆင့်ရောက်အောင် တစ်မဟုတ်ချင်း ပို့ပေး သောဝတ္ထုမှာ သူ၏ပထမဦးဆုံးရေးသော ‘စိတြလေခါ’ ဖြစ်သည်။ ဒဂုန်တာရာ၏နောက်ပိုင်းဝတ္ထုများသည် သူ၏ပထမပိုင်း ‘မေ’ ဝတ္ထုကို ကျော်လွှားဖို့ အတော်ပင် ကြိုးစားအားထုတ်နေရသည်။ ကျွန်တော် ပထမ ဦးဆုံးရေးသော ‘ရင်သွေး’ အမည်ရှိဝတ္ထုတိုကို ဖတ်ရသူများသည် ကျွန်တော့်ကို နောက်ပိုင်း၌ ဘဝသရုပ်ဖော်စာရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ် မလာရကောင်းလားဟု မကျေမနပ်ဖြစ်နေကြသည်။ ချစ်ဦးညို၏စော စောပိုင်းကရေးသော ‘လင်္ကာဒီပချစ်သူ’ ဝတ္ထုသည် သူ၏နောက်ပိုင်း ရေးသော ဝတ္ထုများတွင် အရိပ်ထိုးနေသည်။

မြသန်းတင့်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြောရလျှင်မူ သူ၏နောက်ပိုင်းအောင် မြင်မှုရရှိသော ဝတ္ထုများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက ‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ သည် အဆေးကြီးပြတ်ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ရသည်မှာ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ သည် မမှန်သောသစ်သားများနှင့် ဆောက်လုပ် ထားသော အဆောက်အအုံနှင့်တူသည်။ စာပေဝတ္ထုများထဲတွင် ‘ကာလ ဇယီ’ စာပေဝတ္ထုများရှိသည်။ ‘ကာလဇယီ’ ဟူသည်မှာ အခွန်ရှည်စွာ စာပေသမိုင်းဝင်ဖြစ်သွားသော စာပေဝတ္ထုများဖြစ်သည်။ ‘ကာလဇယီ’ ဝတ္ထုဖြစ်ဖို့အတွက် အင်္ဂါစုံဖို့ လိုအပ်သည်။ မည်သည့်အမြင်ဖြင့်ကြည့် ကြည့် ဘက်စုံရမည်။ အင်္ဂါရပ် စုံလင်ရမည်။

‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ တွင် အာဃာတသဘောတရားက လွှမ်းမိုးနေ သည်။ ‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ ၌ စာရေးဆရာက မိန်းကလေးတစ်ယောက် အပေါ်တွင် တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် မကျေမချမ်းဖြစ်နေပုံ

ဦးတည်ချက်ပေါ်လွင်နေသည်။ ယင်းမိန်းကလေးမှာလည်း စိတ်ကူးထဲက မိန်းကလေးမဟုတ်ဘဲ တကယ့်သက်ရှိ မိန်းကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်နေသည်။

စာရေးဆရာများသည် မိမိအာဃာတထားသော၊ မိမိမကျေမချမ်း ဖြစ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို မိမိရေးသောဝတ္ထု၏ ဇာတ်ကောင်နေရာ၌ထားလျက် အလဲထိုးမသတ်သင့်ပေ။ မိမိအာဃာတထားသော၊ မိမိမကျေမချမ်းဖြစ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် မိမိကဲ့သို့ ကလောင်လက်နက်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးမဟုတ်လျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မိမိဝတ္ထုထဲတွင် တစ်ဖက်သတ်၊ တစ်ဖက်အမြင်ဖြင့် ရစရာမရှိအောင် ပြောဆိုရေးသားခြင်းသည် လက်နက်မဲ့တစ်ယောက်ကို ကြိုးတုပ်ပြီး လက်နက်နှင့် ခြိမ်းခြောက်သူနှင့် ဘာမှမခြားပေ။

မြသန်းတင့်၏ ‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ ၌ ယင်းဦးတည်ချက်ပါနေသည်။ ထို့ကြောင့် ‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ သည် ‘ကာလဇယီ’ ဝတ္ထုအမျိုး အစားထဲက မဟုတ်သည့်ပြင် မြသန်းတင့်၏ တခြားဝင်းလက်တောက်ပသော ကြယ်တာရာများနှင့်တူသည့်ဝတ္ထုများထဲက မှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ်နှင့်သာ တောက်နေရရှာသော မထင်မရှား အညတြကြယ်တစ်ပွင့်မျှသာ ဖြစ်နေရရှာသည်။

နောက်ပိုင်း စာပေအရည်အသွေး ရင့်ကျက်လာသောအခါ၊ စာရေးဆရာဝါရလာသောအခါ ယင်းသဘောတရားကို သိရှိနားလည်သည် ဖြစ်၍ မြသန်းတင့်သည်ပင် သူ၏ ‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ ကို စကားထဲထည့်မပြောတော့ပေ။

‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ နှင့် စကားစပ်လျှင် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေနှင့် ပတ်သက်သော ပြဿနာတစ်ရပ်ကိုလည်း ကြုံတုန်းကြုံခိုက် ဆွေးနွေးတင်ပြလိုသည်။

ကွယ်လွန်သွားသူတစ်ယောက်၏ အကြောင်းကို ရေးသားရာ၌ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ ငယ်ကျိုးငယ်နာ သို့မဟုတ် အမှောင်ပိုင်းကို ဖွင့်ထုတ်ရေးသား ၍ သင့်တော်ပါမည်လော။ ကွယ်လွန်သွားသူသည် သူနှင့်ပတ်သက်၍ အကောင်းအဆိုး ဝေဖန်ရေးသားခြင်းကို ပြန်လှန်ချေပနိုင်သည့် အခြေ အနေမရှိတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ကွယ်လွန်သွားသူနှင့် ပတ်သက်ပြီး တစ်ဖက်သတ်အမြင်ဖြင့် ငယ်ကျိုးငယ်နာ သို့မဟုတ် အမှောင်ပိုင်းကို ထုတ်ဖော်ရေးသားခြင်းသည်လည်း ကလောင်လက်နက်မရှိသူကို ကလောင်လက်နက်ဖြင့် ထိုးနှက်ခြင်းနှင့် သဘောအတူတူပင် ဖြစ်သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ တာမိနာဒူးပြည်နယ်မှထုတ်ဝေသော 'The Mordern Rationalist' (January 1999) ၌ 'Some Lessons of History' ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ပါရှိသည်။ ယင်းဆောင်းပါး၏ စာပိုဒ် တစ်ပိုဒ်၌ ဤသို့ ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

If you study History in this way, you will learn a few necessary and slautary lessons.

(2) You will become tolerant and humane in your judgement of the dead. History judges all persons by the standard of their age and environment. Thus perhaps you will learn "to speak nothing but good of the dead", who cannot reply to an attack on their honor.

အကယ်၍ သင်သည် သမိုင်းကို ဤနည်းမျိုးဖြင့် လေ့လာမည်ဆို ပါက လိုအပ်သော အကျိုးရရှိနိုင်သော သင်ခန်းစာကို ရပေလိမ့်မည်။

(၂) ကွယ်လွန်သွားသူနှင့်ပတ်သက်၍ အဆုံးအဖြတ်ပေးရာ၌ သင်သည် လက်လွတ်စပယ်မလုပ်ဘဲ ကိုယ်ချင်းစာနာ ငဲ့ညှာထောက်ထား မှုရှိလာလိမ့်မည်။ သမိုင်းသည် လူအားလုံးနှင့်ပတ်သက်၍ သူတို့၏

ခေတ်နှင့် သူတို့၏ပတ်ဝန်းကျင်ကို အခြေခံလျက် အဆုံးအဖြတ်ပေး
သည်။ ယင်းသဘောကို သိထားလျှင် မိမိတို့၏ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိပါး
လာသူအား မည်သည့်နည်းနှင့်မှ တုံ့ပြန်မှုမပြုနိုင်သည့် ကွယ်လွန်သူ
များ၏အကြောင်းကို အကောင်းပြောခြင်းမှတစ်ပါး တခြားမပြောရန်
သင်သဘောပေါက်လာကောင်း သဘောပေါက်လာလိမ့်မည်။

အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာရေးဆရာများသည် အထက်ဖော်ပြပါ ဆောင်းပါး
၏အာဆော်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်သင့်သည်။ သို့ရာတွင် အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင်၏
ပုဂ္ဂိုလ်ရေးနှင့်ပတ်သက်သော အမှောင်ပိုင်းကိုသာ ရေးသင့်၊ မရေးသင့်
စဉ်းစားဆင်ခြင်သင့်သည်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင်နှင့်ပတ်သက်၍ အများ
ပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော ထောက်ပြစရာ အကြောင်းအရာများ ရှိလာ
လျှင်ကား ယင်းအကြောင်းအရာများကို ကျော်လွှားမသွားသင့်ပေ။ ဂဠုန်
ဦးစော၏အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးမည်ဆိုလျှင် သူ၏ 'လုပ်ကြံမှုကြီး' သည်
သူ့ဘဝအတွက် အမည်းကွက်ကြီးဖြစ်နေသော်လည်း ယင်းအမည်းကွက်
ကြီးကို သူ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိ၌ ဖုံးဖုံးဖိဖိလုပ်ထားမည်ဆိုလျှင်ကား တိုင်းပြည်
နှင့် လူမျိုးကို သစ္စာဖောက်ရာကျပေလိမ့်မည်။

မြသန်းတင့်သည် ကွယ်လွန်သွားချိန်အထိ စာအုပ်ပေါင်း ၉၀ ကျော်
ကို ရေးသားသွားခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်များထဲတွင် ပင်ကိုရေး ဝတ္ထုများ၊
ပြဇာတ်များ၊ ခရီးသွားဆောင်းပါးများ၊ ဘာသာပြန်ဝတ္ထုများ၊ နိုင်ငံရေး
ဒဿနများ၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ သမိုင်းဆိုင်ရာစာအုပ်များ၊ ကဗျာစာအုပ်များ၊
ကဗျာဘာသာပြန်စာအုပ်များ ပါဝင်ကြသည်။ မြသန်းတင့် ရေးသားသွား
သော စာအုပ်များသည် ဘာသာရပ်စုံဖြစ်သည်။ ပညာရပ်စုံ ဖြစ်သည်။
ဘက်စုံဖြစ်သည်။ သူ၏ဘာသာပြန်ဝတ္ထုစာအုပ်ငါးအုပ်သည် အမျိုးသား
စာပေဆု ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။

မြသန်းတင့်သည် မြန်မာ့စာရေးဆရာများထဲတွင် စာအရေးနိုင်ဆုံး

စာရေးဆရာဖြစ်သည်။ တချို့ စာရေးဆရာများသည် စက်နှင့်ထုတ်
 လုပ်သလို စာအရေးအတွက်များစွာ ထုတ်လုပ်ကြသော်လည်း သူတို့
 စာများထဲတွင် စာပေသမိုင်းဝင်ဖြစ်သွားသော၊ လူတွေပြောစမှတ် ဖြစ်
 ကျန်ခဲ့သောစာများကို ရှာ၍တွေ့ခဲ့သည်။ မြသန်းတင့်ကား ထိုသို့မဟုတ်။
 စာအများဆုံးရေးသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်သည်။ သူရေးသားသော စာအုပ်
 များထဲတွင် ပြောစမှတ်ဖြစ်ကျန်ခဲ့သော၊ စာပေလောကထဲတွင် ဆွေးနွေး
 စရာဖြစ်လာခဲ့သော စာအုပ်များလည်း မနည်းပေ။

[၃]

မိမိဘဝနှင့် မြသန်းတင့်ဘဝတွင် တူညီမှုရှိသော အချက်အလက် အတော်များများ ရှိသည်။ စာစရေးသောအရွယ်မှာ တစ်ရွယ်တည်းလိုလို ဖြစ်သည်။ မိမိက အသက်ဆယ့်ကိုးနှစ်အရွယ်တွင် စာစရေးပြီး မြသန်းတင့် က အသက်နှစ်ဆယ်တွင် စာစရေးသည်။ ပထမဦးဆုံး လုံးချင်းစာအုပ် ထုတ်ဝေသည်မှာလည်း တစ်နှစ်တည်းဖြစ်သည်။ မြသန်းတင့်၏ 'မေတ္တာ အသချေ့' စာအုပ်ကိုလည်း ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ မိမိ၏ပထမဦးဆုံး လုံးချင်းစာအုပ် 'ဗော်လဂါမှ ဂင်္ဂါသို့' (ဒုတိယပိုင်း) ကိုလည်း ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အခြားတူညီသော အချက်များလည်း ရှိသေးသည်။ မြသန်းတင့်လည်း အစိုးရဝန်ထမ်း မလုပ်ခဲ့ဖူးပေ။ မိမိလည်း အစိုးရဝန်ထမ်း မလုပ်ခဲ့ဖူးပေ။ သို့သော် မြသန်းတင့်သည် သံရုံးတွင် အမှုထမ်းခဲ့ဖူးသည်။ မိမိလည်း သံရုံးတွင် အမှုထမ်းခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်လောက်က ဖြစ်သည်။ မြသန်းတင့် ကလည်း ရုရှားသံရုံးတွင် အမှုထမ်းနေသည်။ မိမိကလည်း အိန္ဒိယသံရုံး တွင် အမှုထမ်းနေသည်။ မိမိတို့လုပ်သည့် အလုပ်သဘောမှာလည်း တစ်မျိုးတည်းပင် ဖြစ်သည်။ သူ၏အလုပ်ကလည်း မြန်မာဘာသာမှ

အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ပေးရသည့် ဘာသာပြန်အလုပ် ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ အလုပ်မှာလည်း မြန်မာဘာသာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ပေးရသည့် အလုပ်ဖြစ်သည်။

တစ်နေ့တွင် မြသန်းတင့်သည် မြို့ထဲကိစ္စတစ်ခုနှင့်လာရင်း အိန္ဒိယသံရုံး၌ရှိနေသော မိမိထံ အလည်အပတ်ဝင်ရောက်လာသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော် မြန်မာသတင်းစာခေါင်းကြီးပိုင်းတစ်ခုကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်နေသည်။

ကျွန်တော်၏အလုပ်မှာ နံနက် ၁၀ နာရီလောက် ရုံးရောက်သွားပြီး မိမိရှေ့မှောက် ရောက်ရှိနေသော မြန်မာသတင်းစာအားလုံးကို ကြည့်ရသည်။ သတင်းစာထဲတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် ပတ်သက်သောသတင်း သို့မဟုတ် ခေါင်းကြီးပိုင်း၊ သို့မဟုတ် ဆောင်းပါးပါလာလျှင် အိန္ဒိယနှင့် ပတ်သက်သည့် ယင်းသတင်း၊ ယင်းခေါင်းကြီးပိုင်း၊ ယင်းဆောင်းပါးများကို နေ့မကူးဘဲ ချက်ချင်းလက်ငင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုပေးရသည်။ သံရုံးပြန်ကြားရေးအတွင်းဝန်သည် မိမိ၏ဘာသာပြန်ကို ကြည့်လျက် အကယ်၍ နေ့ချင်းမပို့မဖြစ်သော အရေးကြီးသည့်သတင်း သို့မဟုတ်၊ ခေါင်းကြီးပိုင်း သို့မဟုတ် ဆောင်းပါးဖြစ်လျှင် ယင်းသတင်း သို့မဟုတ် ခေါင်းကြီးပိုင်း သို့မဟုတ် ဆောင်းပါးကို နယူးဒေလီရှိ အိန္ဒိယဗဟိုအစိုးရ သက်ဆိုင်ရာဌာနသို့ တယ်လီပရင်တာဖြင့် ပို့သည်။ ထိုအချိန်က ဖက်စ်တို့၊ အင်တာနက်တို့၊ အီးမေးလ်တို့ မရှိသေး၍ သံရုံးပြန်ကြားရေးဌာန၌ ကြေးနန်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မြန်မာတစ်ဦးကို ခန့်ထားကြသည်။ ကြေးနန်းကျွမ်းကျင်၏ အခန်းထဲက ဒက်ဒက်နှင့် မြည်နေသော ကြေးနန်းပို့သံ အဆက်မပြတ်ကြားနေရသည်။

ကျွန်တော်၏စားပွဲတွင် ထိုင်နေသော မြသန်းတင့်က ကျွန်တော် လုပ်နေရသည့် လုပ်ငန်းသဘောကိုကြည့်လျက် သူလည်း ရုရှား သံရုံး

တွင် အလားတူအလုပ်မျိုးကိုပင် လုပ်ရသည်ဟု ပြောပြသည်။ ထိုအချိန်က မြသန်းတင့် ပြောပြသွားသော စကားတစ်ခွန်းမှာ မိမိစိတ်ထဲတွင် ယခုထက်တိုင် စွဲကျန်နေသည်။

‘ခင်ဗျား အင်္ဂလိပ်မြန်မာ အဘိဓာန်မထားဘူးလား၊ ပညတ်နက် သိဖို့အတွက် အင်္ဂလိပ်မြန်မာအဘိဓာန် မရှိလို့မဖြစ်ဘူး’

ထိုအချိန်က ကျွန်တော်တို့တွင် အစွဲတစ်ခုရှိနေသည်။ အင်္ဂလိပ်စာ သင်စများသာ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ အဘိဓာန်ကို အသုံးပြုဖို့လိုသည်။ အင်္ဂလိပ်စာတတ်ပြီးသားများအတွက်မူ အင်္ဂလိပ်-အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန် ရှိလျှင် ပြီးသည်။ ယင်းအစွဲရှိနေ၍ ကျွန်တော့်ထံတွင် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်မထားပေ။ မြသန်းတင့်က ကျွန်တော်လုပ်နေသော အလုပ် သဘောကိုကြည့်ပြီး အင်္ဂလိပ်-မြန်မာအဘိဓာန်မရှိလို့ မဖြစ်ဘူးဟူ၍ ညွှန်ကြားပြောပြသွားသောအခါ သူညွှန်ကြားပြောပြသည်မှာ မှန်ကန် ပြီး လက်တွေ့ဆန်သောစကားဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော် နားလည်သဘော ပေါက်သွားသည်။

ကျွန်တော်တို့၏ အလုပ်မှာ ဘာသာပြန်သည့်အလုပ်ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်စာကို ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်နားလည်သဘောပေါက်ရုံမျှနှင့် မလုံလောက်သေးပေ။ မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုရမည်ဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ် စာလုံးတစ်လုံး၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သဘောပေါက်ရုံမျှမကဘဲ အင်္ဂလိပ် စာလုံး၏ မြန်မာဘာသာ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အတိအကျ နားလည်ဖို့လည်း လိုအပ်သည်။ အထူးအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာလုံးတစ်လုံး၏ ပညတ်နက်ကို သိလိုသည်ဆိုလျှင်ကား အင်္ဂလိပ်-မြန်မာအဘိဓာန်၏ အကူအညီကို မယူဘဲ မဖြစ်ပေ။

ထိုအချိန်ကစပြီး ကျွန်တော့်ထံတွင် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန် စာအုပ်တစ်အုပ် အမြဲရှိလာခဲ့သည်။ ဘာသာပြန်ရသည့်အခါ မြန်မာ

စကားလုံးအနက်အဓိပ္ပာယ် အတိအကျ ပေါ်မလာလျှင် မိမိအား အကူအညီပေးဖို့အတွက် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာအဘိဓာန်သည် မိမိ၏လက်တစ်ကမ်း၌ ရှိနေသည်။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာအဘိဓာန်ကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်လျှင် အဘိဓာန်စာအုပ်တွင် မိမိသိနေသော စကားလုံးထက် ထိမိသော၊ မြန်မာဆန်သော၊ ပြောင်မြောက်သော စကားလုံးကို တွေ့ရတတ်သည်။ ထိုအခါ မျိုး၌ မိမိသိနေသော စကားလုံးကို ဖယ်ပြီး အဘိဓာန်ထဲက စကားလုံးကို အသုံးပြုလိုက်သည်။

နံနက် ၁၀ နာရီလောက် ရုံးသွားပြီး နေ့လယ် ၂ နာရီလောက် အိမ်ပြန်သည်။ ကြားထဲတွင် စားချိန်သောက်ချိန် နာရီဝက်လောက် အပြင်ထွက်လိုက်သေးသည်။ တစ်နေ့တာ လုပ်ရမည့်အလုပ် အပြီးလုပ်ပြီးနောက် ရုံးတွင် ဆက်လက်မနေတော့ပေ။ အလုပ်လုပ်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း အိမ်ပြန်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အိမ်စောစော မပြန်သည့်အချိန်လည်း ရှိသေးသည်။ ရုံးမှာထိုင်ပြီး ကိုယ့်စာကိုယ်ရေးနေသည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ သံရုံးတွင် နှစ်နှစ်သုံးနှစ်လောက် အလုပ်လုပ်ပြီးသောအခါ ပြန်ကြားရေးအတွင်းဝန် လူသစ်တစ်ယောက်ရောက်လာသည်။ ထိုအရာရှိက ရုံးဆန်ဆန် အလုပ်လုပ်စေလိုသည်။ ကိုယ်လာချင်သည့်အချိန်လာပြီး ကိုယ်ပြန်ချင်သည့်အချိန် ပြန်သွားခြင်းကို မနှစ်သက်ပေ။ ရုံးချိန် တစ်ချိန်လုံး ရုံး၌နေစေလိုသည်။ သံရုံးအလုပ်က ထွက်ပစ်လိုက်သည်။

မြသန်းတင့်လည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ယာယီပြဿနာကို ဖြေရှင်းသည့်သဘောမျိုးဖြင့် ဆိုဗီယက် ရုရှားသံရုံးတွင် ခေတ္တခဏ အလုပ်ဝင်လုပ်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် အိန္ဒိယသံရုံးက ထွက်လိုက်သောအခါ မြသန်းတင့်လည်း ဆိုဗီယက်သံရုံးတွင် မရှိတော့ပေ။

[၄]

မိမိနှင့်မြသန်းတင့်သည် စာပေလောကသားများဖြစ်၍ မြသန်းတင့် အကြောင်း စဉ်းစားနေသောအခါ မိမိအာရုံထဲတွင် မြန်မာစာပေလောက ပုံရိပ်များလည်း တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်လာကြသည်။

စာပေလောက ပုံရိပ်တစ်ခုမှာ ပဒေသရာဇ်ခေတ် စာပေပုံရိပ်ဖြစ်ပြီး အခြားပုံရိပ်တစ်ခုက ကိုလိုနီခေတ် စာပေပုံရိပ်ဖြစ်သည်။ တတိယစာ ပေပုံရိပ်မှာ လွတ်လပ်ရေးခေတ် စာပေပုံရိပ်ဖြစ်သည်။

ပဒေသရာဇ်ခေတ် စာပေပုံရိပ်၌ စာပေပန်းပင်ကြီးတစ်ပင် ပေါ်ပေါက် လာသည်။ စာပေပန်းပင်ကြီးတွင် ပွင့်နေသောပန်းပွင့်များမှာ အဝါရောင် ပန်းပွင့်များဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် ဗုဒ္ဓတရားနှင့်ဗုဒ္ဓစာပေကို အခြေခံလျက် ပေါ်ပေါက်လာကြသော ကဗျာလင်္ကာများဖြစ်၍ ပဒေသရာဇ် ခေတ် စာပေပန်းပွင့်များသည် အဝါရောင်လွှမ်းနေသည်။

ပဒေသရာဇ်စာပေပုံရိပ် တစ်ခန်းရပ်သွားသောအခါ ယင်း၏ နေရာ ၌ ကိုလိုနီခေတ် စာပေပုံရိပ်ပေါ်လာသည်။ ကိုလိုနီခေတ် စာပေပုံရိပ်၌ မြင်တွေ့ရသော စာပေပန်းပင်ကြီးက ပန်းပွင့်များမှာ လောင်းရိပ်မိနေသည်။

ဖြစ်၍ လန်းလန်းဆန်းဆန်းလည်း မရှိကြပေ။ အရောင်မှာလည်း ဖြူဖျော့ဖျော့ဖြစ်နေသည်။ သို့သော် လောင်းရိပ်အောက်က ထိုးထွက်လျက် ပွင့်လာသော စာပေပန်းပွင့်များကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ယင်းပန်းပွင့်များ၏အရောင်မှာ ပန်းရောင်ဖြစ်သည်။ ကိုလိုနီခေတ်တွင် နယ်ချဲ့၏လောင်းရိပ်မိနေသည့်အတွက် မြန်မာစာပေပန်းပွင့်များသည် စည်ပင်ဖွံ့ထွားခွင့်မရဘဲ အရောင်ဖျော့တော့တော့ဖြစ်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဖျော့တော့တော့ ပန်းပွင့်များကြားထဲကပင် အားမာန်အပြည့်နှင့် ပွင့်လာသော နှင်းဆီပွင့်များကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။

ကိုလိုနီခေတ် စာပေပုံရိပ်တစ်ခန်း နိဂုံးချုပ်သွားသည်။ လွတ်လပ်ရေးခေတ် စာပေပုံရိပ်ပေါ်လာသည်။ လွတ်လပ်ရေးခေတ် စာပေပန်းပင်ကြီးတွင် ပွင့်လာသော စာပေပန်းပွင့်များမှာ ကြက်သွေးရောင် နှင်းဆီပွင့်များ ဖြစ်ကြသည်။

လွတ်လပ်ရေးခေတ်ရောက်လာသောအခါ စာပေလောက၌လည်း ယခင်ထက် ပိုပြီးတက်ကြွမှု၊ လှုပ်ရှားမှုများကို တွေ့မြင်လာရသည်။ ယခင်က မျိုသိပ်ထိန်းချုပ်ထားခဲ့ရသမျှကို အန်ထုတ်ကြသည်။ ရင်ဖွင့်ကြသည်။ စာပေနှင့်ပတ်သက်သော လှုပ်ရှားမှုများကို တက်တက်ကြွကြွ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် စာရေးဆရာများ၏ အဖွဲ့အစည်းပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်းအဖွဲ့အစည်းမှာ စာရေးဆရာအသင်းဖြစ်သည်။ စာရေးဆရာများသည် စာရေးဆရာအသင်း ပလက်ဖောင်းပေါ်တွင် စုရုံးလျက် စာရေးဆရာနှင့်ပတ်သက်သော၊ စာပေနှင့်ပတ်သက်သော လှုပ်ရှားမှုများကို ပြုလုပ်ကြသည်။

လူတို့သည် မိမိတို့တစ်ဦးတည်း ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ရာတွင် သီးခြားနေကြသည့်အခါ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် သဘောကွဲလွဲခြင်း၊ အယူအဆမတူခြင်းများ လူသိရှင်ကြား ပေါ်လာသည်ကို မတွေ့ရပေ။ သို့သော်

လည်း မိမိတစ်ဦးတည်း သီးခြားမနေဘဲ အရေအတွက်များများ စုစည်း ပေါင်းစုကြသောအခါ လူတို့၏ နာနာဆန္ဒ၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အယူအဆ မတူကွဲပြားခြားနားမှုသည် အတွင်းငုပ်နေရာမှ မျက်နှာပြင်ပေါ် ပေါ်ထွက် လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပလက်ဖောင်းတစ်ခုတွင် စုရုံးကြသောအခါ အားလုံး၏စိတ်နှလုံးထဲတွင် တစ်မျိုးတည်းသော အယူအဆရှိမနေကြောင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာသည်။

လွတ်လပ်ရေးခေတ် တိုင်းပြည်ထူထောင်ကြသောအခါ စာရေးဆရာများလည်း တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍက ပါဝင်လာကြသည်။ တိုင်းပြည်ထူထောင်ရေးအတွက် တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍက ပါဝင်ဖို့ဖြစ်လာသောအခါ တစ်ကိုယ်တော် လှုပ်ရှားမှုမပြုလုပ်ဘဲ အဖွဲ့အစည်းနှင့်လှုပ်ရှားမှု ပြုလုပ်ဖို့ လိုလာသည်။ လိုအပ်ချက်၏ စေ့ဆော်ချက်အရ ပလက်ဖောင်းတစ်ခုပေါ်တွင် စုရုံးကြသောအခါ လူထဲကလူဖြစ်သော စာရေးဆရာများ၏ နာနာဆန္ဒ၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အစေးမကပ်မှုသည် အထုပ်ဖြေပြလိုက်သလို ဖြစ်သွားသည်။

ထိုအချိန်က အခြားဖွံ့ဖြိုးစနိုင်းများနှင့် ကိုလိုနီဘဝက လွတ်မြောက်စ နိုင်းငံများ၌လည်း စာပေနှင့်ပတ်သက်၍ အုပ်စုနှစ်စု အငြင်းပွားနေကြသည်။ အဟောင်းနှင့်အသစ်ကြားထဲတွင် ဖြစ်ပွားသော ပဋိပက္ခဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်သော အုပ်စု၏ အယူအဆမှာ 'စာပေသည် စာပေအတွက်၊ အနုပညာသည် အနုပညာအတွက်' ဖြစ်ပြီး ဆန့်ကျင်ဘက်အုပ်စုကိုင်စွဲထားသော အယူအဆမှာ 'စာပေသည် ပြည်သူ့အတွက်၊ အနုပညာသည် ပြည်သူ့အတွက် ဖြစ်၏' ဟူသော အယူအဆဖြစ်သည်။ စာပေနှင့်ပတ်သက်သော ယင်းသဘောထားကွဲလွဲမှု၊ ယင်းပဋိပက္ခ၊ ယင်းငြင်းခုံမှုသည် မြန်မာစာရေးဆရာလောကထဲတွင်လည်း ဂယက်ရိုက်ခတ်လာသည်။ အဟောင်းနှင့် အသစ်ထိပ်တိုက်တွေ့လာသည်။ 'စာပေသည်'

စာပေအတွက်' ဟူ၍ ယူဆသူများနှင့် 'စာပေသည် ပြည်သူ့အတွက်' ဟူ၍ ယူဆသူများကြားထဲတွင် အငြင်းပွားလာကြသည်။

စာရေးဆရာများ၏ ယင်းပဋိပက္ခသည် စာနယ်ဇင်းပလက်ဖောင်း ပေါ်သို့လည်း ရောက်ရှိလာသည်။ ထိုအချိန်က ထုတ်ဝေသော စာနယ်ဇင်း များထဲတွင် အဟောင်းနှင့်အသစ် အငြင်းအခုံဖြစ်နေသော ဆောင်းပါး စာတမ်းများကို အများအပြား တွေ့မြင်သိရှိရသည်။ ယင်းပဋိပက္ခ၏ ဂယက်သည် စာရေးဆရာများကို စုရုံးထားသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် စာရေးဆရာအသင်းတွင်လည်း ထင်ဟပ်လာသည်။ ယင်းပဋိပက္ခကို အခြေခံ၍ ကျင်းပသော စာရေးဆရာအသင်း ညီလာခံတစ်ခု၌ 'စာပေ သစ်' သို့မဟုတ် 'တိုးတက်' ဟူ၍ ကင်ပွန်းတပ်ခြင်းခံရသော အုပ်စု ဘက်က အသာရသွားသည်ဖြစ်သောကြောင့် ယင်းအုပ်စုခေါင်းဆောင် သဖွယ်ဖြစ်သော ဒဂုန်တာရာသည် စာရေးဆရာအသင်းဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာ သည်။ သို့ရာတွင် စာရေးဆရာအသင်းတွင်လည်း အပြင်အပက နိုင်ငံ ရေး အရောင်အသွေး ကူးစက်စွန်းထင်းလာသောကြောင့် ညီလာခံတွင် အသာရခဲ့သော အုပ်စုကြားထဲတွင်လည်း ညီညွတ်စည်းလုံးမှုမရှိဘဲ သဘောထားကွဲပြားခြားနားမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်သည်။

စာရေးဆရာအသင်း၌ အပေါ်စီးရထားသော လက်ဝဲစာရေးဆရာ အုပ်စု၌ပင် အက်ကြောင်းပေါ်လာသည်။ အုပ်စုတစ်ခုသည် စာရေးဆရာ အသင်းက ခွဲထွက်လျက် တစ်စင်ထောင်သည်။ ယင်းတစ်စင်ထောင် အဖွဲ့၏ သန္ဓေတည်စ အဖွဲ့၏အမည်မှာ 'စာရေးဆရာစာပေကလပ်' ဖြစ်ပြီး ယင်းသန္ဓေသား ကိုယ်လက်အင်္ဂါစုံလင်စွာဖြင့် မွေးဖွားလာသော အခါ အဖွဲ့၏အမည်ကို 'စာရေးဆရာသမဂ္ဂ' ဟူ၍ မှည့်ခေါ်လိုက်သည်။ 'စာရေးဆရာစာပေကလပ်' နှင့် 'စာရေးဆရာသမဂ္ဂ' ကိုဦးဆောင် သူမှာ ဒဂုန်တာရာဖြစ်သည်။ မိမိနှင့်မြသန်းတင့် နှစ်ဦးစလုံးပင် 'စာရေး

ဆရာကလပ်' တွင်လည်းကောင်း၊ 'စာရေးဆရာသမဂ္ဂ' တွင်လည်းကောင်း အမှုဆောင်များဖြစ်သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် 'စာရေးဆရာသမဂ္ဂ' အဖွဲ့ဖွဲ့သောအခါ ဗန်းမော်တင်အောင်သည် စာရေးဆရာသမဂ္ဂ၏ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာသည်။ သို့ရာတွင် 'စာပေလုပ်သားအဖွဲ့' ပေါ်ပေါက်လာသော အခါ စာပေလုပ်သားအဖွဲ့၏ အရှိန်အဝါအောက်တွင် 'မြန်မာနိုင်ငံစာရေးဆရာအသင်း'၊ 'စာရေးဆရာသမဂ္ဂ'၊ 'မြန်မာစာပေ ပြန့်ပွားရေးအသင်း' စသော တခြားစာပေနှင့် စာရေးဆရာအဖွဲ့အစည်းများသည် မြန်မာစာပေလောက၌ ဆက်လက်တည်တံ့မနေနိုင်ကြတော့ဘဲ ပျောက်ကွယ်သွားကြသည်။

[၅]

မိမိနှင့် မြသန်းတင့်တွင် တူညီသော၊ ဆက်စပ်ယူ၍ရသော အချက် အလက်များစွာရှိသည်။ ယင်းအချက်အလက်များကိုလည်း အထိုက် အလျောက် ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပြီးပြီ။ သို့ရာတွင် မတူကွဲပြားခြားနားသော ဧရာမ အချက်အလက်ကြီးများလည်း ရှိသည်။ ယင်းအချက်အလက် များထဲကတစ်ခုမှာ မြသန်းတင့်က နုနုငယ်ငယ် ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလက စပြီး နိုင်ငံရေးကို ကာယကံမြောက် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပြီး မိမိက နိုင်ငံရေးကို မစို့မပို့ အဝေးကတုတ်နှင့် လှမ်းထိုးကြည့်ရုံမျှလောက်သာ ဖြစ်သည်။

မိမိနှင့်နိုင်ငံရေး မည်သို့မည်ပုံ ဆက်စပ်မှုရှိခဲ့သနည်းဟု မေးလျှင် ကိုလိုနီခေတ်က တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် သခင်များကို တတ်နိုင်သမျှ အားပေးအားမြှောက်ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု ပြောရုံမျှလောက်သာ ရှိသည်။ မြသန်းတင့်ကမူ ဂျပန်ခေတ်ကစပြီး နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများတွင် ကိုယ်ထိ လက်ရောက် ကာယကံမြောက် တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၃ ခုနှစ် ဂျပန်ခေတ်က အာရှလူငယ်အစည်းအရုံး၌ မြသန်းတင့် တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်လှုပ်ရှားနေစဉ်ကာလတွင် မိမိကမူ သန်လျင်မြို့

ရှိ အာရှလူငယ်အစည်းအရုံးသို့ အသိတစ်ယောက်နှင့် အလည်အပတ် လိုက်ပါသွားရုံမျှလောက်သာ ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၄၄ ခုနှစ် မြသန်းတင့် ဂျပန်တော်လှန်ရေး မြေအောက်ကလပ်စည်းများနှင့် ဆက်သွယ်လျက် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားနေစဉ်က မိမိကမူ သန်လျင်မြို့ စိန်ကျော့ကျက်ကျောင်းဟောင်းတွင် ဖွင့်ထားသော ဂျပန်ကျောင်းတွင် ဂျပန် စာသင်ကောင်းတုန်းရှိသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် တော်လှန်ရေးရဲဘော်များနှင့်အတူ မြသန်းတင့် တို့ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး အကြိတ်အနယ်၊ အင်တိုက်အားတိုက် လုပ် ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြစဉ် မိမိတို့နိုင်ငံရေးနှင့် မည်မျှ ကင်းကွာနေသနည်း ဆိုလျှင် ဂျပန်တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို စတင်ချင်းမသိသေးဘဲ ဂျပန်တပ်ဖွဲ့ များ ဆုတ်ခွာသွားကြသည်ကို တွေ့ရမှ 'ဪ... ဒီလိုကိုး' ဟု သိမြင် သဘောပေါက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

တစ်ချိန်တွင် မြသန်းတင့်သည် ဂျပန်တော်လှန်ရေးကာလက သူ ၏လှုပ်ရှားမှုများနှင့်ပတ်သက်ပြီး မိမိတို့ကို ရင်ဖွင့်ဖူးသည်။ သူ၏ဂျပန် တော်လှန်ရေး လှုပ်ရှားမှုအကြောင်း ကြားရသည်မှာ 'ဝီရရသ' ပါရုံမျှ မက 'သီဂီရရသ' ပါ ပါဝင်နေသည်ကို ကြားရသောကြောင့် နားသောတ ဆင်နေကြသော မိမိတို့မှာ စိတ်မဝင်စားဘဲ မနေနိုင်ကြပေ။

၁၉၉၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလလောက်က ဖြစ်သည်။ ညနေ ၅ နာရီအချိန်လောက်တွင် ကိုယ်ပိုင်ကားတစ်စီးသည် ရေတာရှည် သကြား စက်မှ ဇေယျဝတီသကြားစက်သို့ မောင်းသွားသည်။ ယင်းကိုယ်ပိုင် ကားထဲတွင် မိမိနှင့်မြသန်းတင့်အပြင် ဂျပန်ဝတ္ထုများကို ဂျပန်ဘာသာ မှ တိုက်ရိုက်မြန်မာပြန်သော စာရေးဆရာရဲမြလွင်လည်း ပါလာသည်။

အမှန်က ယင်းခရီး၏ ခြေသည်းလက်သည်းမှာ ရဲမြဲလွင်ဖြစ်သည်။
 ရဲမြဲလွင်၏ ညီဖြစ်သူ ဦးအောင်နိုင်သည် ရေတာရှည်သကြားစက်၏ ဒု
 စက်ရုံမှူးဖြစ်သည်။ ရေတာရှည်သကြားစက် ဒုစက်ရုံမှူးဦးအောင်နိုင်
 က သူ၏အစ်ကို ရဲမြဲလွင်ကို အကြောင်းပြုလျက် မိမိတို့ကို ရေတာရှည်
 သကြားစက် စာပေဟောပြောပွဲဖိတ်သောကြောင့် မိမိတို့သုံးယောက်
 ရေတာရှည်သကြားစက် စာပေဟောပြောပွဲ သွားကြရသည်။ ရေတာ
 ရှည်သကြားစက်တွင် ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ပြီးသောအခါ ရေတာရှည်
 သကြားစက်နှင့် အလုပ်ချင်း ညီအစ်ကိုဖြစ်နေသော ဇေယျဝတီသကြား
 စက်ကလည်း သူတို့ထံ ပွဲဆက်ဖို့ လူကြီးချင်း ညှိနှိုင်းကြသောကြောင့်
 မိမိတို့ဇာတ်အဖွဲ့သည် မနေသာတော့ဘဲ ဇေယျဝတီပွဲ ဆက်ရပြန်သည်။

ရေတာရှည်က ထွက်လာသောကားသည် တောင်ငူအနီးကျေးတော
 သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ဤတွင် တော်လှန်ရေးကာလက ထိုဒေသ၌
 ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးလုပ်ရင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ကို
 မြသန်းတင့် သတိရလာဟန်တူသည်။

‘ဂျပန်ဖက်ဆစ် တော်လှန်ရေးလုပ်တဲ့အချိန်တုန်းက ကျွန်တော်
 ဒီဒေသတစ်ဝိုက်မှာ တာဝန်ကျခဲ့တယ်။ တော်လှန်ရေးလုပ်နေစဉ် အတော
 အတွင်း ကျေးတောရွာအနီး ရွာတစ်ရွာက မိန်းကလေးတစ်ယောက်နဲ့
 ငြိခဲ့ဖူးတယ်။ မိန်းကလေးကလည်း ကျွန်တော်တို့လိုပဲ ဖက်ဆစ်တော်လှန်
 ရေးမှာ တက်တက်ကြွကြွပါဝင်သူဖြစ်တယ်။ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး
 အောင်မြင်ပြီး လွတ်လပ်ရေးရတဲ့အခါ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် လက်ထပ်
 ကြဖို့အထိ နှစ်ဦးသဘောတူထားကြတယ်’

မြသန်းတင့်က သူ၏ ‘တော်လှန်ရေးအချစ်ပုံပြင်’ ကို စကားစလိုက်
 သောအခါ ကားထဲတွင် အိပ်ငိုက်လာသော ရဲမြဲလွင်သည် ခေါင်းထောင်
 ထပြီးလျှင် မြသန်းတင့်ကို မေးလိုက်သည်။

‘အဲဒီမိန်းကလေးရဲ့နာမည်က ဘယ်သူတဲ့လဲ ဆရာ’
‘မအုန်းမေတဲ့’

‘ဟာ... ဒီလိုဆိုရင် ကားရပ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ စုံစမ်းကြည့်ရအောင်၊
ဆရာ ‘တော်လှန်ရေးချစ်ပုံပြင်’ က တော်တော်စိတ်ဝင်စားစရာကောင်း
တာပဲ’

ရဲမြလွင်သည် တကယ်စိတ်ပါလာပြီးလျှင် ကားဒရိုင်ဘာကို အရပ်
ခိုင်းဖို့ လုပ်လိုက်သေးသည်။ မြသန်းတင့်က ဟန့်တားလိုက်မှ သူ၏
ကြိုးပမ်းချက်ကို ပြည့်ဝအောင်မလုပ်ရမီ တစ်ပိုင်းတစ်စနှင့် ရပ်ပစ်လိုက်
ရရှာသည်။

‘ဘယ်မှာစုံစမ်းလို့ရတော့မလဲ၊ နှစ်တွေ ဘယ်လောက်ကြာလာခဲ့
ပြီလဲ၊ အခုစုံစမ်းကြည့်လို့ တွေ့တယ်ဆိုရင်လည်း သားတွေသမီးတွေ
တစ်ပြုကြီးနဲ့ ရှိနေတော့မှာပေါ့၊ ဒါမှမဟုတ်ရင်လည်း ဒီလောကကြီးမှာ
ရှိချင်မှ ရှိတော့မယ်’

မြသန်းတင့်သည် သူ၏အတိတ်က ဇာတ်လမ်းဟောင်းတစ်ပုဒ်ကို
ပြန်လည်တမ်းတရင်း ကြေကွဲဝမ်းနည်းနေပုံရသည်။ သူ၏ကြေကွဲ
ဝမ်းနည်းနေသည့် အလွမ်းအဆွေးသည် မိမိတို့ကိုပါ ကူးစက်လာ၍
မိမိတို့ပါ ရောပြီး ကြေကွဲဝမ်းနည်းနေကြသည်။ ရဲမြလွင်ကမူ ကားရပ်ပြီး
‘မအုန်းမေရှာပုံတော်’ မဖွင့်ရကောင်းလားဟု တဖျစ်တောက်တောက် ပြော
နေသည်။

ဆလွန်းကားလေးသည် ဇေယျဝတီသို့ ပြေးနေသည်။

[၆]

၁၉၄၅-၄၇ ခုနှစ်လောက်တွင် မြသန်းတင့်သည် မန္တလေးခရိုင် ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် မြင်းခြံခရိုင်ကွန်မြူနစ်ပါတီတွင် တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်လှုပ်ရှားနေသည်။ ထိုအချိန်၌ မိမိကမူ သန်လျင်မြို့၌ ဦးမောင်မောင် (မွန်ဇာတု) ၏အထံတွင် အင်္ဂလိပ်စာကိုလည်းကောင်း၊ နွားနို့ကုလား အဘိုးကြီးတစ်ယောက်ထံတွင် ဟိန္ဒူစာကိုလည်းကောင်း စတင် သင်နေသည်။

ခရိုင်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှစ်ခုတွင် တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်လှုပ်ရှားနေသူနှင့် အင်္ဂလိပ်စာ၊ ဟိန္ဒူစာ စတင်သင်ကြားနေသူ၏ အခြေအနေကို နိုင်ငံရေးအမြင်အရ ကြည့်ကြည့်၊ လူမှုရေးအမြင်အရ ကြည့်ကြည့်၊ စာပေအမြင်အရ ကြည့်ကြည့် မည်မျှအထက်နှင့်အောက်၊ အရှေ့နှင့် အနောက်၊ တောင်နှင့်မြောက် ခြားနားနေသည်ကို တွေးမကြည့်ဘဲ သိရှိနိုင်သည်။ ထိုအချိန်က မြသန်းတင့်၏ အသက်သည် ၁၇ နှစ်အရွယ် မျှလောက်သာ ရှိသေးသည်။

ထိုအချိန်က ကွန်မြူနစ်မြသန်းတင့်သည် နောင်သောအခါ

ကျွန်တော်၏ မိတ်ဆွေဖြစ်လာသည်။ ထိုအချိန်က ဆိုရှယ်လစ်တစ်ဦးဖြစ်သော ကိုညီမောင်လည်း နောင်သောအခါတွင် ကျွန်တော်၏ မိတ်ဆွေဖြစ်လာသည်။

ကိုလိုနီခေတ်က မြင်းခြံကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ကိုညီမောင်သို့မဟုတ် သခင်ညီမောင်သည် ၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ်လောက်တွင် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီဝင်ဖြစ်လာပြီး မြင်းခြံခရိုင်တွင် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီတာဝန်ထမ်းဆောင်နေရသည်။

မြသန်းတင့်နှင့် ကိုညီမောင်သည် သက်တူရွယ်တူ ခေတ်ပြိုင်နှစ်ဦးဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း တစ်ဦးက ကွန်မြူနစ်ဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ဦးက ဆိုရှယ်လစ်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ကွန်မြူနစ်နှင့် ဆိုရှယ်လစ်သည် တဇောင်းစေးနှင့် မျက်ချေးဖြစ်နေ၍ သူတို့နှစ်ဦးလည်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေကြသည်။ အပြုတ်တိုက်ရေးဘက်နှစ်ဖက်တွင် သူတို့နှစ်ဦးလည်း တစ်ဖက်စီပါနေကြသည်။

ထို့နောက် နှစ်တွေလတွေ ကုန်ဆုံးကျော်လွန်လာခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးကောင်းကင်ပြင်၌ ဆိုရှယ်လစ်နှင့် ကွန်မြူနစ်အာဇာတ တိမ်တိုက်မည်းများလည်း လွင့်စဉ်ပျောက်ကွယ်သွားကြသည်။ မြသန်းတင့်လည်း နိုင်ငံရေး သဲကန္တာရကို ဖြတ်သန်းကျော်လွန်လာခဲ့ပြီး နိုင်ငံကျော် စာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်လာသည်။ ကိုညီမောင်ကလည်း နိုင်ငံရေးဝဲဂယက်တွင် နိမ့်ချည်တစ်ခါ၊ မြင့်ချည်တစ်လှည့်နှင့် နှစ်တွေလတွေ ကုန်ဆုံးလာခဲ့ပြီး ကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ (၉) ၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်လာသည်။

တစ်ခါတုန်းက မြင်းခြံခရိုင်တွင် တာဝန်ကျခဲ့သော ကွန်မြူနစ်မြသန်းတင့်နှင့် မြင်းခြံခရိုင်၌ပင် ဆိုရှယ်လစ်တာဝန်ကျခဲ့သော သခင်ညီမောင်တို့သည် ငြိမ်းချမ်းရေးပလက်ဖောင်းပေါ်တွင် ပြန်လည်ဆုံစည်း

ကြသည်။ ထိုအချိန်၌ တစ်ချိန်တုန်းက ရန်သူဖြစ်ခဲ့သော သူတို့နှစ်ဦး တွင်လည်း နိုင်ငံရေးအာဇာတ လွင့်စဉ်ပျောက်ကွယ်သွားကြသည်။

နိုင်ငံရေးအာဇာတ မိုးသားတိမ်လိပ် ကင်းစင်သွားပြီး ကိုယ်ချင်း စာနာတဲ့ညှာထောက်ထားမှု နေရောင်ခြည်သမ်းလာသောအခါ ယင်း၏ အမှတ်လက္ခဏာတစ်ခု ပေါ်လာသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။

ထိုအချိန်က မြန်မာလက်နှိပ်စက် အလွန်ရှားနေသည်။ နိုင်ငံခြားမှ သွင်းကုန်အဖြစ် သွင်းယူရောင်းချခြင်း မပြုသေး၍ လက်ကျန်အဟောင်း အမြင်းမျှလောက်သာ ရှိနေသည်။ အဟောင်းအမြင်းများကို ပြင်ပြီး သုံးနေ ကြရသည့်အတွက် လက်နှိပ်စက် အသုံးပြုသူများ အလွန်တရာ အခက် အခဲ တွေ့နေကြရသည်။ မြသန်းတင့်သည် မျက်စိအလွန် အားနည်းလာ သည်ဖြစ်၍ ကိုယ်တိုင်လက်နှင့် စာမရေးနိုင်တော့ပေ။ ဘယ်ကရလာ သည် မသိသော လက်နှိပ်စက် အဟောင်းကလေးကို ချောက်ချက်ချောက် ချက်နှင့် ကိုယ်တိုင်ရိုက်ပြီး စာရေးနေရရှာသည်။ မျက်စိကလည်း ကောင်းကောင်းမမြင်။ လက်နှိပ်စက်ကလည်း မီးကျိုးမောင်းပျက်ဖြစ်နေ ၍ အလုပ်မတွင်ကျယ်ပေ။ ယင်းအခက်အခဲကို ဦးညီမောင်က ဖြေရှင်း ပေးလိုက်သည်။

ထိုအချိန်၌ ကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက နိုင်ငံခြားမှ လက်နှိပ်စက် တင်သွင်းပြီး ဖြန့်ဖြူးရောင်းချသည်။ သို့သော်လည်း အစိုးရ ရုံးသုံး လောက်သာ ဖြန့်ဖြူးနိုင်သဖြင့် အပြင်ပုဂ္ဂလိကများကို ဖြန့်ဖြူးရောင်း ချနိုင်သည့်အခြေအနေ မရှိသေးပေ။ လက်နှိပ်စက်ဖြန့်ဖြူးရန်အတွက် တာဝန်ယူရသူမှာ ကုန်သွယ်ရေး (၉) ဖြစ်၍ ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ဝင် ဦးညီ မောင်တွင် မြန်မာလက်နှိပ်စက် ရောင်းချပိုင်ခွင့်ရှိနေသည်။ အပြင် ပုဂ္ဂလိကများကို ရောင်းချနိုင်သည့်အခြေအနေမရှိသေးသော်လည်း ဦးညီမောင်သည် မြသန်းတင့်ကို မြန်မာလက်နှိပ်စက်တစ်လုံး ဝယ်ခွင့်

ပြုလိုက်သည်။ နောက်ပိုင်း မြသန်းတင့်၏ စာအုပ်များ ဟောတစ်အုပ်၊ ဟောတစ်အုပ် ထွက်လာနိုင်ခြင်းမှာ ဦးညီမောင် ကျေးဇူးပြုလိုက်သော လက်နှိပ်စက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။

တစ်ချိန်က ကွန်မြူနစ်နှင့် ဆိုရှယ်လစ်ဖြစ်ခဲ့ကြသူများ အချိန်ကာလ ကြာမြင့်ရင့်ညောင်းလာသောအခါ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် လည်ပင်းဖက်ကြသော အခြားအဖြစ်အပျက်တချို့နှင့်လည်း ကြုံခဲ့ဖူးသည်။

လွန်ခဲ့သော အနှစ်သုံးဆယ်ခန့်က ဦးညီမောင်နှင့်အတူ အညာတစ်ခွင် ခရီးထွက်ခဲ့ဖူးသည်။ ဦးညီမောင်သည် ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ (၉) ၏အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်၍ ကုန်သွယ်ရေး (၉) ကိစ္စဖြင့် မကြာခဏ ခရီးထွက်ရသည်။ မိမိမရောက်ဖူးသည့် နေရာများသို့ သူခရီးထွက်လျှင် သူကလည်း တလေးတစားခေါ်သဖြင့် သူနှင့်အတူ လိုက်ပါသွားလေ့ရှိသည်။ ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သူနှင့် အတူသွားရသည့်အတွက် အဆင်ပြေမှုများစွာရှိသည်။ အညာတစ်ခွင်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်သို့ မိမိ စတင်ခရီးထွက်ခဲ့သည်မှာ ဦးညီမောင်နှင့် ဖြစ်သည်။

ဦးညီမောင်နှင့်အတူ အညာတစ်ခွင် ခရီးထွက်စဉ်က ပထမ မြင်းခြံမှတစ်ဆင့် တောင်သာ၊ ကျောက်ပန်းတောင်း၊ ပုဂံ၊ ပခုက္ကူမြို့များသို့ ရောက်သွားသည်။ ပခုက္ကူရောက်သွားသောအခါ သခင်လက်ဟောင်းကြီး တစ်ယောက်ဖြစ်သော သခင်ကောင်းဆင့်အိမ်သို့ ရောက်သွားကြသည်။ သခင်ကောင်းဆင့်အိမ်၌ တစ်ချိန်တုန်းက အမာခံ ကွန်မြူနစ်ဖြစ်သော သံမဏိမောင်မောင်နှင့် မမိုးဆွေကို တွေ့ရသည်။

မမိုးဆွေသည် ကွန်မြူနစ်တောခိုဘဝနှင့် ရှိခဲ့စဉ်က သူနာပြုဆရာမဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း မိမိတို့နှင့် တွေ့သောအခါ ဒေါ်မိုးဆွေသည် တရားထိုင်နေသည်။ ကွန်မြူနစ်စကား၊ နိုင်ငံရေးစကား လုံးဝမပြော

တော့ပေ။ သံမဏိမောင်မောင်လည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင်။ သံမဏိ
 မောင်မောင်လည်း နာမည်ကြီးကွန်မြူနစ် တောခိုတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။
 သို့သော်လည်း မိမိတို့နှင့် တွေ့သောအခါ သံမဏိမောင်မောင်သည်
 ကုန်းလမ်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ထမ်းတစ်ယောက်ဖြစ်နေပြီ။ ဘုရား
 တည်နေသော ဘုရားဒါယကာတစ်ဦးလည်း ဖြစ်နေပြီ။ သူတို့နှစ်ဦးစလုံး
 သည် မသုံးလုံးနယ်မြေ၌ ကွန်မြူနစ်လှုပ်ရှားမှုများတွင် ရှေ့တန်းက
 ပါဝင်ခဲ့သော ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအချိန်က
 မြင်းခြံခရိုင်တွင် ဆိုရှယ်လစ်တာဝန်ယူနေရသူတစ်ဦးမှာ ကိုညီမောင်
 ဖြစ်သည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်ပါတီနှစ်ခုမှ တာဝန်ယူနေရသူများ ဖြစ်ကြ
 သည့်အတိုင်း နိုင်ငံရေးအာဃာတ ကြီးခဲ့ကြသည်။

သို့သော်လည်း နိုင်ငံရေးကောင်းကင်ပြင်၌ အာဃာတမိုးသား တိမ်
 လိပ်များ လွင့်စဉ်ပျောက်ကွယ်သွားချိန်၌ ပြန်လည်တွေ့ဆုံကြသောအခါ
 တစ်ချိန်က ဆိုရှယ်လစ်နှင့် ကွန်မြူနစ်ဖြစ်ခဲ့ကြသူများ လည်ပင်းပြန်
 ဖက်ကြသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။

[၇]

မြသန်းတင့်၏ ဘဝရှေ့ပိုင်း၌ နိုင်ငံရေးကဏ္ဍက အတော်များများ နေရာယူနေသည်။ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အချိန်မှစ၍ သူ၏နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု တွေ့လာရသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး ၁၉၄၅-၄၇ ခုနှစ်လောက်တွင် မန္တလေးခရိုင် မြန်မာနိုင်ငံ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်နှင့် မန္တလေးခရိုင်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၌ အချိန်ပြည့် တာဝန်ထမ်းဆောင်သည်။ မြင်းခြံခရိုင်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို စတင် တည်ထောင်ပြီး ခရိုင်ကော်မတီဝင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

မြသန်းတင့်သည် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက်ကောင်စီ ဗျူရို အဖွဲ့ဝင် လူကြီးတစ်ဦးလည်း ဖြစ်လာသည်။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက် အဖွဲ့ဝင်အများစုမှာ ကွန်မြူနစ် အတွေးအခေါ်ရှိသူများဖြစ်ကြ၍ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ဘက်များနှင့် ကြားနေပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ထောက်ခံမှုကို အပြည့်အဝမရရှိကြပေ။

၁၉၅၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလက အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ နယူးဒေလီမြို့တွင် အာရှစာရေးဆရာများ ညီလာခံကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ယင်းညီလာခံ ထမြောက်အောင်မြင်ရေးအတွက် လုပ်အားပေးကြသော မြို့နေလူထု

အများစုမှာ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်များနှင့် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက် အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသည်။ အာရှစာရေးဆရာညီလာခံ ထမြောက်အောင် မြင်ရေးအတွက် လုပ်အားပေးကြသော မြို့နေပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ခေါင်းဆောင် မှာ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ဂရက် (အိန္ဒိယနိုင်ငံ) ၏ ဥက္ကဋ္ဌရီမေရှ်ကျနွရ ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ရီမေရှ်ကျနွရသည် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက် (ဗဟို) ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အရွေးခံရသည်။ ယင်းသို့အားဖြင့် အာရှ စာရေးဆရာများ ညီလာခံဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လုပ်အားပေးကြသူ အများစုမှာ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်နှင့် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ဂရက်က ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်နေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာရှစာရေးဆရာညီလာခံ ကျင်းပရန်အတွက် ဦးစီးဦးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်သူမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ လက်ဝဲစာရေးဆရာကြီး မုလက်ရှောဂျီအာနန်ဖြစ်နေသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ အာရှစာရေးဆရာညီလာခံဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ပဏာမ စီမံခန့်ခွဲသော အာရှစာရေးဆရာညီလာခံ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင် တချို့မှာ လက်ဝဲစာရေးဆရာများ ဖြစ်နေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ လက်ဝဲ ဆန့်ကျင်ဘက် လက်ယာစာရေးဆရာများနှင့် စာပေသမားက အာရှစာရေး ဆရာညီလာခံကို ကွန်မြူနစ်တွေအုပ်စိုးသော ညီလာခံဖြစ်သည်ဟူ၍ စွပ်စွဲကြသည်။ အမှန်က ဆန့်ကျင်ဘက်များ စွပ်စွဲသလို အာရှစာရေး ဆရာများညီလာခံသည် ကွန်မြူနစ်များစီစဉ်သော ညီလာခံမဟုတ်ပေ။

အာရှနိုင်ငံအားလုံးလိုလိုက စာရေးဆရာကိုယ်စားလှယ်များ တက် ရောက်လာကြသော ညီလာခံဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာကိုယ် စားလှယ်များထဲတွင်လည်း အရောင်အသွေးစုံစုံလင်လင် ပါဝင်ကြသည်။

မြသန်းတင့်၏ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု အရှိန်အဟုန်သည် တန့်ရပ် မသွားဘဲ ရှေ့သို့ခရီးဆက်နေသည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ပြည်သူ့တိုးတက် ရေးပါတီ ပေါ်လစ်ဗျူရှိဝင်ဖြစ်လာသည်။ ထိုနှစ်ထဲမှာပင် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်း

ရေးကွန်ဂရက် (မြန်မာနိုင်ငံ) အတွင်းရေးမှူးချုပ်ဖြစ်လာသည့်အပြင်
ဩစတြေးယားနိုင်ငံ ဗီယင်နာမြို့တွင် ဌာနချုပ်လုပ်ထားသော ကမ္ဘာ
ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ ဗျူရိုအဖွဲ့ဝင်လူကြီးများဖြစ်လာသည်။

၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် မြသန်းတင့်သည် ဆွီဒင်နိုင်ငံ စတော့ဟုမ်းမြို့
တွင် ကျင်းပသော ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီအဖွဲ့သို့ ဒဂုန်တာရာ၊ ပါမောက္ခ
ဦးအောင်လှတို့နှင့်အတူ ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ဂရက် (မြန်မာနိုင်ငံ) ကိုယ်
စားလှယ်အဖြစ် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က အိန္ဒိယသံရုံးတွင်
ဗီဇာလာလုပ်နေသော သူတို့သုံးဦးကို ကျွန်တော် တွေ့သည်။ ဗီဇာထုတ်
ပေးသော အိန္ဒိယသံရုံးအတွင်းဝန်မှာ ပါမောက္ခဦးအောင်လှ၏ တပည့်
ဖြစ်နေသည်။ ယင်းသံရုံးအတွင်းဝန် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ကျောင်း
နေစဉ်အခါက ပါမောက္ခဦးအောင်လှသည် သူ၏ဆရာဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ဟု
သံရုံးအတွင်းဝန်က မိမိကို ပြောပြသည်။

မြသန်းတင့်သည် တစ်ဖက်တွင် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ဆက်တိုက်
ပါဝင်လှုပ်ရှားနေပြီး အခြားတစ်ဖက်ကလည်း ကလောင်စွမ်းပြနေသည်။
ထိုအချိန်ကာလအတွင်း သူ၏ဘဝ၌ နိုင်ငံရေးနှင့်စာပေသည် မျဉ်းပြိုင်
ဖြစ်နေသည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် သူ၏ပထမဦးဆုံး ဘာသာပြန်လက်
ရာအဖြစ်ဂေါ်ဂီ၏ ‘မာလ်ဗာလ်နှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ’ ထွက်လာသည်။
၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ပထမဦးဆုံး ပင်ကိုရေးလုံးချင်းဝတ္ထု ‘မေတ္တာအသင်္ချေ’
ကိုရေးသည်။ ‘မေတ္တာအသင်္ချေ’ ဝတ္ထုအကြောင်း စကားစပ်ခဲ့ပြီးပြီ။
၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ‘လိုက်ခဲ့တော့ မြနန္ဒာ’ ပဒေသရာဇ်ဆန်ကျင်ရေးဝတ္ထု
ရေးသည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်လောက်တွင် ‘အမှောင်ရိပ်ဝယ်’ ဝတ္ထုနှင့် ‘နွဲ့
ထဲကကြာ’ ဝတ္ထုကိုရေးသည်။ ထိုအချိန်က မြသန်းတင့် လျှောက်ခဲ့သော
လမ်းမှာ လမ်းနှစ်သွယ်ဖြစ်သည်။ တစ်လမ်းမှာ နိုင်ငံရေးလမ်းဖြစ်ပြီး
အခြားတစ်လမ်းက စာပေလမ်းဖြစ်သည်။

ယင်းလမ်းနှစ်သွယ်အနက် မိမိကမူနိုင်ငံရေးလမ်းဆီသို့ ဦးမတည်ဘဲ မြသန်းတင့်လျှောက်သွားသော အခြားလမ်းတစ်သွယ်ဖြစ်သည့် စာပေလမ်းတွင် လျှောက်သွားသော စာပေခရီးသည်တစ်ဦးဖြစ်လာသည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် မိမိဘာသာပြန်သော 'ဗော်လဂါမှဂင်္ဂါသို့' (ဒုတိယပိုင်း) သည် မြသန်းတင့်၏ 'မေတ္တာအသင်္ချေ' နှင့် တစ်နှစ်တည်း ထွက်လာသည်ဆိုသည့်အကြောင်း ရေးပြပြီးပြီ။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ရာဟုလာသံကိစ္စည်း၏ '၂၂ရာစု' ကို ဘာသာပြန်သည်။ ၂၂ ရာစုသည် စာရေးဆရာ မျှော်မှန်းထားသော လောကသစ်တစ်ခုကို ယူတိုပီယံ ဆန်ဆန် ခြယ်မှုန်းထားသော ဝတ္ထုဖြစ်သည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော်၏ 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုထွက်လာသည်။ 'သီဟသေနာပတိ' သည် ရာဟုလာသံကိစ္စည်း ဟိန္ဒူဘာသာဖြင့် ရေးထားသော လုံးချင်းဝတ္ထုရှည်ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာသံကိစ္စည်းသည် သူ၏ 'ဗော်လဂါမှဂင်္ဂါသို့' တွင် လူ့သမိုင်းအစဉ်အဆက်ကို ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်စီဖြင့် ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ လူ့သမိုင်း၌ ဗုဒ္ဓခေတ်ကာလသည် အလွန်တရာ အရေးကြီးသော သမိုင်းဝင်အခန်းကဏ္ဍဖြစ်သည်။ ယင်းအခန်းကဏ္ဍကို 'ဗော်လဂါမှဂင်္ဂါသို့' ၌ ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ဖြင့် ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ သို့သော်လည်း လူ့သမိုင်း၏ အလွန်တရာ အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍကို ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ဖြင့် ရေးသားဖော်ပြခြင်းမှာ ဆင့်ပါးစပ်နှမ်းပက်သလို ဖြစ်နေ၍ ရာဟုလာသံကိစ္စည်းသည် ဗုဒ္ဓခေတ်ကို ကျယ်ကျယ်ဝင့်ဝင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖော်ပြလိုသည့်အတွက် 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုကို ထပ်မံရေးသားသည်။ 'သီဟသေနာပတိ' သည် ရာဟုလာသံကိစ္စည်း၏ ထင်ရှားကျော်ကြားသော ဝတ္ထုရှည်လေးအုပ်ထဲက တစ်အုပ်ဖြစ်သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ကျွန်တော်ပညာသင်နေစဉ် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်ဝန်းကျင်

လောက်က တစ်နေ့တွင် မိဂဒါဝုန်၌ ရာဟုလာသံကိစ္စည်းနှင့် ဆုံသော အခါ ရာဟုလာသံကိစ္စည်းက သူ၏ 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုကို မြန်မာ ဘာသာပြန်ဆိုရန် မိမိအား တိုက်တွန်းပြောကြားခဲ့သည်။ ရာဟုလာသံ ကိစ္စည်း၏ တိုက်တွန်းချက်ကို ရင်ဝယ်ပိုက်လျက် မြန်မာနိုင်ငံ ပြန်ရောက် လာသောအခါ 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ သည်။ သို့သော်လည်း မိမိ၏ တခြားစာအုပ်များ အလျှိုအလျှို ထွက်သွား သော်လည်း 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုဘာသာပြန် စာမူကြီးကမူ ဖိုင်တွဲ ထဲက ထွက်နိုင်သည့် အခြေအနေမရှိဘဲ ဖြစ်နေသည်။

သို့နှင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ် ရောက်လာသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်လောက်တွင် နယူးဒေလီမြို့တွင် ကျင်းပသော အာရှစာရေးဆရာများ ညီလာခံသွား တက်သောအခါ ညီလာခံ၌ အိန္ဒိယစာရေးဆရာ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တက်ရောက်လာသော ရာဟုလာသံကိစ္စည်းက သူ၏ 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုကို မြန်မာပြန်ပြီးပြီလားဟု မေးမြန်းစုံစမ်းသည်။ မိမိက 'မြန်မာ ဘာသာတော့ ပြန်ပြီးပြီ၊ ဒါပေမဲ့ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း မပြုရသေးဘူး' ဟု ပြန်ပြောလိုက်သည်။

ထိုအချိန်က ရာဟုလာသံကိစ္စည်းသည် အာရှစာရေးဆရာ ညီလာ ခံ၌ မြန်မာထဲက ကျွန်တော်တစ်ဦးတည်းနှင့် ပြန်တွေ့ရသည်သာမက ဘဲ သူ၏ မြန်မာမိတ်ဟောင်းဆွေဟောင်းနှစ်ဦးနှင့် ပြန်လည်ဆုံစည်းရ သည်။ ယင်းနှစ်ဦးမှာ ရှင်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် သိန်းဖေမြင့်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ မိမိ နှင့် ရာဟုလာသံကိစ္စည်း 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုအကြောင်း ပြောကြ သောအခါ အနီးတွင် သိန်းဖေမြင့်လည်း ရှိနေသည်။ ဤတွင် သိန်း ဖေမြင့်နှင့် 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထု ဆက်စပ်မှု အစပြုလာသည်။

'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထု မြန်မာပြန်စာအုပ် ဖြစ်လာရေး၌ သိန်း ဖေမြင့်၏ ကျေးဇူးအထိုက်အလျောက်ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ပြန်ရောက်

လာသောအခါ သူနှင့်အလွန်တရာ ခင်မင်ရင်းနှီးသော ဒဂုန်ဦးလှဖေကို သိန်းဖေမြင့်က 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် တိုက်တွန်းသည်။ ထိုအချိန်က ဒဂုန်ဦးလှဖေသည် သူ၏ရွှေပြည်တန်ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရှင်ဥက္ကဋ္ဌ၏ စာအုပ်အချို့နှင့် အခြားစာအုပ်များကို ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေနေချိန် ဖြစ်သည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ဒဂုန်ဦးလှဖေသည် 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုနှင့် သိန်းဖေမြင့်၏ ဆက်စပ်မှု ရပ်မသွားသေးပေ။ 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုထွက်လာသောအခါ သိန်းဖေမြင့်က မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတွင် ဝေဖန်စာရေးသားသည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ် တရုတ်ပြည်အသွား မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဝင်လာသော ရာဟုလာသံကိစ္စည်းအား 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထု မြန်မာပြန်စာအုပ် လက်ဆောင်ပေးနိုင်သည့် အခြေအနေ ရောက်ရှိနေပြီ။ ရာဟုလာသံကိစ္စည်းက 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုနှင့်ပတ်သက်ပြီး မေးမြန်းစုံစမ်းသောအခါ အပိုအလိုမရှိ ပြောပြလိုက်သောကြောင့် အားတက်သွားပြီး လျှင် သူ၏ 'ဇယယောဓေယ' ဝတ္ထုကိုလည်း မြန်မာဘာသာပြန်ပါလားဟု ပြောကြားသွားသည်။ သို့ရာတွင် ရာဟုလာသံကိစ္စည်း တိုက်တွန်းသွားသော 'ဇယယောဓေယ' ဝတ္ထုကိုအကြောင်းကြောင်းကြောင့် ဘာသာမပြန်ဖြစ်သေးဘဲ သူ၏အခြားဝတ္ထုများဖြစ်သော 'အမေခံခရီးသည်' နှင့် 'လူ့ဘောင်သစ်' ကို ဘာသာပြန်ဆိုပြီး ထုတ်ဝေဖြန့်ချိနိုင်သည့် အဆင့် ရောက်ရှိသွားသည်။ သူကိုယ်တိုင် တိုက်တွန်းသွားသော 'ဇယယောဓေယ' ဝတ္ထုကိုမူ ယခုထက်ထိ ဘာသာမပြန်ဖြစ်သေးပေ။ အနာဂတ်တစ်ချိန် အကြောင်းအပေါင်းသင့်မှ 'ဇယယောဓေယ' ဝတ္ထု မြန်မာပြန်ထွက်လာကောင်း ထွက်လာနိုင်ပေလိမ့်မည်။

'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုအကြောင်း ရေးသားဖော်ပြခြင်းမှာ

မြသန်းတင့်၏ ‘နွဲ့ထဲကကြာ’ ဝတ္ထုနှင့် အခြေအနေ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဆင်သလိုလို ဖြစ်နေသည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် တွင် မြသန်းတင့်၏ ‘နွဲ့ထဲကကြာ’ ဝတ္ထုထွက်လာသည်။ ‘နွဲ့ထဲကကြာ’ ဝတ္ထုနှင့်ပတ်သက်ပြီး မြသန်းတင့် အမှတ်တရစာစောင်၌ပါသော ‘ကျွန်မ အတွက် အမှတ်ထင်ထင်’ ဆောင်းပါးတွင် ဒေါ်ခင်ကြည်ကြည်က ဤ သို့ရေးသားထားသည်။

‘ယခု ဒီဆောင်းပါးကို ရေးမယ်ဆိုတော့ ‘နွဲ့ထဲကကြာ’ ဝတ္ထုစာအုပ် မှာပါတဲ့ စာရေးဆရာနှစ်ယောက်ရဲ့ အမှာစာတွေကို ပြန်ဖတ်ကြည့်မိ ပါတယ်၊ ဒီအခါမှာ သဘောတူညီချက် ရေးထိုး ကြသည်အထိ ဖြစ်စဉ်ကို ပို၍သဘောပေါက်ပြီး အားရမိပါ တယ်။ မူလ စာရေးဆရာ အဆိုအရ ‘နွဲ့ထဲကကြာ’ ဇာတ်ညွှန်းမှာ တည်လွန်း၊ ခံလွန်း၊ ခက်ခဲလွန်းသဖြင့် ရုပ်ရှင်မရိုက်ရဲကြသော ဇာတ်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဇာတ်လမ်းရဲ့ လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေး နောက်ခံကားက နက်ရှိုင်းပြီး ကျယ်ပြန့်လာသလို ကိုလိုနီခေတ် စီးပွားရေးနှင့် မြန်မာ့ လူ့ဘောင်လေ့ထုံးစံတွေကလည်းပါသေး တော့ အလွန်ဘောင်ကျယ်လှပါတယ်။ သို့ပါလျက် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ဖြစ်အောင် ရေးဖို့ဆိုပြီး ဇာတ်ညွှန်းတစ်ခုလုံးကို ပေးအပ်ခဲ့ခြင်းမှာ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ကိုမြသန်းနှင့် အခြေခံ ခံယူချက်ချင်း၊ အယူအဆချင်း၊ အမြင်ချင်းတူညီပြီး ယုံကြည်စိတ်ချသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သူ၏စာပေအရေး အသား အဆင့်အတန်းကို လေးစားစွာ အားရသောကြောင့် လည်းကောင်း ယခုကဲ့သို့ ယုံမှတ်၍ ပုံအပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်မည်ဟု ခန့်မှန်းမိပါတယ်။ အချင်းချင်း တင်ပြချက်၊ ဆွေးနွေးချက်၊ လိုက်လျောချက် စသည်တို့ကလည်း ပွင့်လင်းရိုးသားလှပါ

တယ်။ ဆရာသိန်းဖေမြင့်က နိုင်ငံရေးနှင့် သတင်းစာဘက်မှာ အချိန်တွေအများကြီးပေးနေရတဲ့အတွက် ဝတ္ထုရေးဖို့ အချိန်မပေးနိုင်တဲ့အကြောင်း၊ သတင်းစာဘက် သိပ်လိုက်သွားတော့ ရသစာပေဖန်တီးရာမှာ အားလျော့သွားတဲ့အကြောင်းတွေကို ပွင့်လင်းစွာ ဝန်ခံတင်ပြထားတာ တွေ့ရပါတယ်’

‘စာမူခန့်ပတ်သက်ပြီး နှစ်ဦးသား အပေးအယူလုပ်ထားပုံကတော့ စံပြလို့ပဲ ဆိုချင်ပါတယ်။ ပေးထားတဲ့စာမူခက နည်းသော်လည်း ဗိုလ်တစ်ထောင်သတင်းစာက စောင်ရေက နည်း၊ အရင်းအနှီးက နည်းတာမို့ ဒီလောက်နဲ့ပဲ လက်ခံပါလို့ တစ်ဖက်ကတင်ပြတော့ ကျန်တစ်ဖက်က ‘ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်မှ ဒီလောက်ပဲဆိုတော့ပေးတဲ့လူလည်းမကောင်း၊ ယူတဲ့ လူလည်း မကောင်း ဒီတော့ ကျွန်တော်က မေတ္တာနဲ့ရေးပေးပါမယ်၊ အဲဒါကို သတင်းစာအယ်ဒီတာအဖွဲ့ရဲ့ အစည်းအဝေးမှာ မှတ်တမ်းတင်ပေးပါ၊ ဒီလောက်ဆိုရင် တော်ပါပြီ’ လို့ တွေ့ရပါတယ်။ စာပေရေးသားထုတ်ဝေရေးနယ်ပယ်မှာ အင်မတန်ကြားရခဲတဲ့ ရှားပါးလှတဲ့ အပေးအယူတစ်ခုပါ’

‘နွဲ့ထဲကကြာ’ ဝတ္ထု အမှာစာ(နိဒါန်း) များကို ဖတ်ရတဲ့ အခါ တစ်ခါက စာပေနယ်က ရဲဘော်ရဲဘက်နှစ်ဦးရဲ့ ရိုးသားပွင့်လင်းမှု၊ တစ်ဦးပေါ်တစ်ဦး လေးစားယုံကြည်မှု၊ ထောက်ထားစာနာမှု အတိုင်းအတာကို နားလည်သဘောပေါက်ရပါတယ်။ ကျေကျေနပ်နပ် လိုလိုလားလား သက်သေအဖြစ် လက်မှတ်ရေးထိုးသော ကိုဌေးမြိုင်၏ ရဲဘော်ရဲဘက် စာရေးဆရာများအပေါ် ယုံကြည်စိတ်ချမှု၊ အားပေးထောက်ခံမှုကိုလည်း များစွာလေးစားရပါတယ်’

ဒေါ်ခင်ကြည်ကြည်၏ ဆောင်းပါးအရ မြသန်းတင့်၏ 'နွဲ့ထဲကကြာ' နှင့် သိန်းဖေမြင့် မည်ကဲ့သို့ဆက်စပ်မှု ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ 'နွဲ့ထဲကကြာ' ဝတ္ထုဖြစ်ပေါ် ပေါက်ဖွားလာပုံကိုလည်းကောင်း၊ 'နွဲ့ထဲကကြာ' နှင့် ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ အပေးအယူလုပ်ပုံကိုလည်းကောင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စုံစုံလင်လင် သိရှိရသည်။ ယခင်က ယခုလောက် အသေးစိတ် မသိခဲ့ရပေ။

'နွဲ့ထဲကကြာ' ဝတ္ထုအကြောင်းကို စုံစုံလင်လင် သိရသောအခါ မြသန်းတင့်၏ 'နွဲ့ထဲကကြာ' ဝတ္ထုနှင့် မိမိ၏ 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထု တို့၏ အခြေအနေ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ တူညီမှုရှိနေသည်ကို ပြန်လည် သတိရမိသည်။ 'နွဲ့ထဲကကြာ' လည်း သိန်းဖေမြင့်နှင့် ပတ်သက်နေ သည်။ မိမိ၏ 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုလည်း သိန်းဖေမြင့်နှင့် တစ်နည်း မဟုတ်တစ်နည်း ဆက်စပ်နေသည်။ 'နွဲ့ထဲကကြာ' ဝတ္ထုကိုလည်း ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာတွင် နေ့စဉ်အခန်းဆက် ထည့်ရေးသားခြင်း ဖြစ်ပြီး မိမိ၏ 'သီဟသေနာပတိ' ကိုမူ ရွှေပြည်တန်မှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီး သားစာအုပ်မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည့်အနေဖြင့် အခန်းဆက်ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။

မိမိ၏ 'သီဟသေနာပတိ' နှင့် မြသန်းတင့်၏ 'နွဲ့ထဲကကြာ' သည် သိန်းဖေမြင့်နှင့် ဆက်စပ်မှုရှိနေပုံလည်း တူနေသည်။ ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာတွင် နေ့စဉ် အခန်းဆက်ထည့်သွင်းဖော်ပြပုံလည်း တူညီမှု ရှိနေသည်။ စာမူခမရပုံ၊ မယူပုံလည်း ကံတူအကျိုးပေးဖြစ်နေသည်။ မြသန်းတင့်အား ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာက စောင်ရေနည်းသည်ကို အကြောင်းပြလျက် စာမူခပေးသည်ဆိုရုံလောက်သာ ပေးသောအခါ မြ သန်းတင့်က စာမူခကို လက်မခံဘဲ မေတ္တာနှင့် ရေးပေးပါမည်ဟု ပြော လျက် သူ၏ 'နွဲ့ထဲကကြာ' ကို ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာအား စေတနာ

အပြည့်ဖြင့် အခမဲ့ရေးပေးခဲ့သည်။ မိမိ၏ 'သီဟသေနာပတိ' ဝတ္ထုကို
 လည်း စာအုပ်ထုတ်စဉ်က ကျေးဇူးပြုထားသော ယောမင်းကြီးကုမ္ပဏီ
 ဒါရိုက်တာ ဒဂုန်ဦးလှဖေနှင့် သိန်းဖေမြင့်ကို၊ အထူးအားဖြင့် စာရေးဆရာ
 သိန်းဖေမြင့်ကို ကျေးဇူးတုံ့ပြန်သည့်အနေဖြင့် ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ
 တွင် နေ့စဉ် အခန်းဆက် စာမူခမယူဘဲ ပုံနှိပ်ဖော်ပြခွင့်ပြုခဲ့သည်။

[၈]

မြသန်းတင့်၏ ပင်ကိုရေးဝတ္ထုများထဲတွင် ‘ဓားတောင်ကိုကျော်၍ မီးပင်လယ်ကို ဖြတ်မည်’ ဝတ္ထုသည် အအောင်မြင်ဆုံး၊ အကျော်ကြားဆုံးဖြစ်သည်။ ယင်းဝတ္ထုသည် တစ်ကျွန်း၌ သန္ဓေတည်ပြီး တစ်ကျွန်းက ပြန်လာမှ နေ့စေ့ရက်စေ့ရှိလာ၍ မွေးဖွားလာခြင်းဖြစ်သည်။ မြသန်းတင့် ကိုယ်တိုင်ကလည်း ‘ဓားတောင်ကိုကျော်၍ မီးပင်လယ်ကို ဖြတ်မည်’ ကို သူ၏ဝတ္ထုများထဲက အားအရဆုံး ဖြစ်ပုံရသည်။ သူ့ကို ဖိတ်သော စာပေဟောပြောပွဲတိုင်းလိုလို၌ ‘ဓားတောင်ကိုကျော်၍ မီးပင်လယ်ကိုဖြတ်မည်’ အကြောင်း ဟောပြောသွားသည်က များသည်။ သို့သော်လည်း တချို့ကမူ အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်တွင် တွေ့ရသော အချက်အလက်တချို့ နှင့်တူနေသည်ဟု ‘ဓားတောင်ကိုကျော်၍ မီးပင်လယ်ကို ဖြတ်မည်’ ကို ထောက်ပြကြသည်။ သို့ရာတွင် မြသန်းတင့်ကမူ ‘ဓားတောင်ကိုကျော်၍ မီးပင်လယ်ကိုဖြတ်မည်’ ဝတ္ထုအမည်မှည့်ဖို့ရန်အတွက်သာ တရုတ်ကဗျာ တစ်ပုဒ် ဖတ်ပြီး အကြံဉာဏ်ရသည်ဟု ဆိုသည်။

စာရေးဆရာတစ်ယောက်ယောက် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဖန်တီးချိန်၌ မိမိ